

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

III. év.

Budapest, 1899, péntek, január 6-án.

6. szám.

Cserepek.

① Párisban tegnap nagy hírű esemény történt. Mű-birokverseny a világ championságáért. A díjat Pons nyerte meg, egy hatalmas francia legény, akit mindnyájan ismerünk a városligetből. Mindenkit letépett, s aki erősen ellenkezett, az most kórházban van beszakadt gégevel, vagy benyomott mellkassal. Pons pedig a világ-champion.

A magyar ellenzék is kivívta ma a championságot az obstrukciók mezején. Ha a história juryje nem itéli oda neki az első díjat, akkor az a jury nem érdemel egyebet, mint hogy a nyílterben kiszolgáltatassák a közmegegyezésnek. Mert hiába hengez Bécs, hogy ott tentatartókat is hajigáltak; hiába reklamája Bukarest az elsőséget, mert ott két fejet betörték; kiabálhat a kis Nis, hogy az ő szkuptsinájából lepedőben vitték haza az elnököt! Ez mind semmi. A magyar ellenzék meg tudta csinálni, hogy nincs is elnöke és nem is lesz egyhamar; ő nemcsak fejeket tör be, hanem egyszerűen lefejezi az egész parlamentarizmust és ha már dobálózni kell, kihajítja az ablakon az egész magyar alkotmányt.

Pedig mindez a régi siker valósággal elenyészik a mai diadalok mellett. Itt már segítségül jöttek a modern technika vívmányai. És ezekkel egyszerűen csudákat lehet művelni, amikről a régi parlamenti élet apró Pittjeinek még csak sejtelmük se volt. Azok az éhenkórászok diligence-on utaztak, mi meg villámon, de azért, ha kell,

a lassúsággal és visszahaladással is le tudjuk őket főzni. Hát tudták azok a módját annak, hogy lehet a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítésével az egész jövő hetet agyonütni? A szerencsétlen ignoránsok.

Pedig olyan egyszerű az egész. És az idea se új. Csak bátorsága nem volt még parlamentnek, hogy megcsinálja. Az a herosztrateszi bátorság, hogy kiérdemelje ezen a téren a világ-champion-ságot.

A képviselőházi ellenzék ma tíz névszerint való szavazást követelt. Ilyenformákat: ülés-e, vagy gyűlés, amit tartanak? Befejezik-e, berekesztik-e, vagy bezárják-e az ülést? Ház-e a Ház, vagy képviselőház? Elnök nyitotta-e meg az ülést, vagy korelnök?

A névszerint való szavazásokból lemorzsolnak négyet. Maradt még kétannyi szombatra, s még a múlt keddről is van néhány szavazási restancia. Szombaton majd megint provokálnak vagy husz szavazást. (Hiszen nem kell hozzá egyéb, csak husz blanco-aláírás, még pedig olyan aláírás, amelyért az ország fizet.) Világos tehát, hogy az ellenzék megoldotta a modern technika segítségével azt a problémát, hogyan kell a parlamentet igazán szavazó-géppé átalakítani. (Eddig csak csufolták annak.)

Ez a helyzet ma tehát megvan. Perfekt és eltagadhatatlan. Le kell tehát vele számolni.

Lássuk elsőbbsen, hogyan fogja föl

az ellenzék? Ujong. Örül neki, mint vak a garasnak. Hogy miért, az örök rébusz marad. Mert rosszabbá a helyzetet nem tette. Nem is tehetné. Kevesebbet a képviselőház ezentúl se végezhet, mint eddig. A semminél nincs kevesebb. Az alkotmányból se vehet el többet egyhamar, mint amennyit már elvett. Mit zuzhat össze egy pohárszéken, ahol már csak cserepek vannak? Csakis cserepek.

A többség ma már nem veszthet ebben a harcban, az alkotmány se, az ország se. Csak nyerhet. Az obstrukció főorganuma pedig csak a rombolás deliriumában hallhatta azt a nyilatkozatot a szabadelvüektől, amelyet mai esti lapja lenyomat:

— Most már véget kell neki vetni. Egy-két nap alatt vagy legyen kibontakozás, vagy ott hagyjuk a szabadelvü pártot.

Ilyet nem mondhatott józan ember. Aki a szabadelvü pártion értelmesen fogja fel a helyzetet, csak így gondolkozhatik:

Az országnak a technikai forma mindegy. Az obstrukció mindenképpen gyilkos betegség, s ha már mindenáron el kell viselni, a második forma a kívánatosabb. Ez olyan, mint a zenélő óra, mindennap felhúzzák és mindennap ledarálja a maga nótaíit. Kinos hallgatni, de előbb-utóbb meg lehet szokni. És ha sokáig tart, úgy járhatnak vele, mi a József-körut lakói a mi rotációs gépünkkel. Az első éjszaka

A nagyszakállu Borcsánzky.

Irtá: Mikszáth Kálmán. ③

Ezer meg ezer aprósága a diák-életnek szökött elém, a cserebogár-malmocska, a fűzfaháncsból csinált kis sip, a parittya, melyből a városka kutyáit infesztáltuk, a kanpaverök, melyeket a hónuak alatt cipeltünk, a zindelypuska a hegyes nyílal — azzal lövöldöztünk a Zeheriné nénemasszony libáira. De ki bírná véges-vegig elszámolni a diák-évek örömeit.

Mint mikor a vén asszony száritott virágokkal telelakott imakönyvében lapozgat, olyan erzelmekek ögylegtém meg egy darabig az utcákon. Itt a fűszeres bolt, ahol a szentjános-kenyeret és a krumpli-czukrot vettük meg a gombostüket a rovarokra. Ennél az ablaknál egy szép szőke leány kötögetett, mi nagyobb diákok „glaukopis Athéné”-nek hívtuk egymás közt. (A szőzke Athéné volt az egyetlen asszony-személy, akit ismertünk.) Szemem most is epedve pisiant fel megszokásból, de most üres az ablak, üres, üres. Hol lehet már azóta a glaukopis Athéné?!

Igy elmélázva a multakon, egyszerre elémbe toppan, akárcsak a gyorslábú Achilleusz, a főispáni hajdu.

— Ő méltósága várja már a képviselő urat.
— Hol?

— A czukrászda előtti padon.

Megnéztem az órám, csakugyan a vacsora ideje, de meglehet azt látni óra nélkül is a városka sürgés-forgásán. A petróleumlámpákat kezdik meggyújtani, a kofák csomagolnak szerte a piacon. A vidáman ugrándozó eszmadia-inások kezeiben nagy kenyérkaréjok jelennek meg ritmikus mozgásban azon félkörben, mely a kéz szokott helyétől a szájig visz, a majszlernék szemérmatosan a kőtenyűk alá takarva viszik a vacsorához való nedveket: sört vagy bort — amit nehezen vár már ott-hon a gazda.

Egy pár percz mulva ott voltam a czukrászda előtt, ahol a főispán várt a padon ülve, erős beszélgetésbe elmerülten egy, az ajtóban álló, fakó arcú sorányvén asszonnyal.

— Nos — szölt, mihelyest megpillantott — megnézted a fiatalkori emlékeket?

— Meg.

— Mind?

— Körülbelül.

— Egyet azonban még mindig mutathatok. No, nézd meg jól a teensasszonyt!

Megemelőtettem a kalapomat és megnéztem, ő szintén rém méreszlé fénytelen, mocsárszínű szeméit, nagy kíváncsian, szurósan, mintha le akarná velük kaparni huszonöt esztendő patináját, kormát rólam.

Deregett valami nekem is, mintha a ködön át ismerős arc próbálna kifoszladni, de amig egy vonáshoz kihuztam a másikat, hogy egybeállítsam, rendesen összeomlott az egész.

— Ejnye — türelmetlenkedett a főispán — kihez irtad azokat a szép verseket?

— A verseket — dadogtam és a szájam bambán, tehetetlenül maradt nyitva.

— Hát a Szabó Ilonka . . .

Micsoda? A Szabó Ilonka? A „Glaukopis Athéné”? Epen tíz percz előtt gondoltam rá.

— Lehetetlen, lehetetlen Azaz, örülök.

— Ugy-e, hogy megváltoztam? szölt a czukrászné egy mély, bánatos sóhajjal. Ilyenek az esztendők . . . az esztendők!

Bizony, az esztendők hogy eljárnak.

E melancholikus hangulatba beleszólt a piac közepén álló katolikus templom tornyából a harang régi, ismerős hangjával, egész lelkemet átjárva.

A főispán felkelt s az ódon toronyra mutatott:

— Blahunka szólít. Hallod a harangszót? „Kész a vacsora — kész a vacsora.” „A Hanka terít — a Hanka terít.” A harangot is meg lehet tanítani, mint a papagályt.

Életszűrésen futkostak az emberek és a hajukat tépték, mikor a hatalmas gép megindult. Ma már nem tudnának aludni, ha a rofációs nem jarna.

Hordozzák körül a kérdést az országban, mint hajdan a véres kardot: Mi kellemesebb, egész nap szavazni, vagy egész napokon át Sima Ferenczet és Sággy Gyulát hallgatni? Mindenki azt fogja mondani, hogy a szavazás a job-bik baj. A szavazógép nem mond bolondokat, nem szór sarat és rágalmakat, nem okoz emóciót se a Házban, se az országban.

Igen, az országban. Ott okoz majd változást, de nem olyat, mint várják az ellenzéken. Ott ma még talán van hive az obstrukciónak. Hogyne volna? Mindenféle ember van tizenhat millió között, nazarénus is, nemzeti párti is, szoczialista, mellbeteg, holdkóros és obstrukciós elvű is. Nincsenek nagyon sokan, de azért vannak, akik élvezettel olvasták a lapjaikban egy-két kiválóbb ellenzéki ember beszédét. Azok táplálékot szívtak ezekből a beszédekből, rajongtak értük és hittek is bennük. Vajjon a szavazásoknak is ugyanígy fognak-e hinni? Az Apponyi beszédénél szivesebben veszik-e majd a Hock János kérdését: ülés volt-e, vagy gyűlés? Ebből fogják meríteni a hitet és ellenzéki szellemet?

Nem. Ne ujongjanak az új vívmányoknak, mert azok az obstrukció halálát jelentik. Ezért nem fog lelkesedni a szélsőbali se, hanem megutálja és megundorodik tőle.

A kormánynak pedig mit árt? Törvényt kapni eddig se tudott, ezután se tud. Kormányozni most is kell, ezután is kell. De bizonyos, hogy nyugodtabban, higgadtan, megfontoltan végzheti nehéz és óriás felelősséggel járó munkáját, mint az olyan időkben, amikor a zsilip-örök megnyitják a föld alatt futó csatornák összes zsilipeit és ráeresztik a szennyes áradatot.

A próba bevált. Ha már minden-áron országos eszépást kell eltűrünk, ha a nehéz betegség elkerülhetetlen, akkor, tisztelt ellenzéki pártvezér úr: maradjanak meg a modern technika legújabb vívmányai mellett.

A politikai helyzet.

A folyosó uralja a politikai közvéleményt, mert a Ház tanácskozása most már teljesen a feje tetejére van állítva. Az ellenzék proklamálta a parlamenti forradalmat és a máj naptól kezdve lehetetlenné tette a rendes tanácskozást. Hiábavalónak bizonyult minden kísérlet a béke létesítésére, mert az ellenzéknek harcz kell minden áron.

Ez a képzelhetetlen, de tényleg beállott helyzet orvoslást igényel, még pedig sürgős orvoslást. Ezt óhajtja még az ellenzéknek is az a rész, amelynek nem telik öröme a legislativa orgánában.

Ha nem csal minden jel, ez az orvoslás sietve fog jönni. A napnak legfontosabb eseménye legalább erre enged következtetni. Báró Bánffy Dezső ma este Lukács László pénzügyminiszterrel felutazott Bécsbe, hogy holnap 6 felségétől jóváhagyást kérjen azokhoz az előterjesztésekhez, melyeket a tegnapi minisztertanács megállapított és amelyeket a képviselőházban ma történtek sürgősen megvalósítandóvá tettek.

A legközelebbi napok tehát valamely irányban meg fogják hozni a kibontakozást. Nem hiszük, hogy a kibontakozásnak ez a módja kielégítő az ellenzéknek, de ez kénytelen lesz beletörödni, mert ha valaha, úgy most lett aktuális a Molière-idézet:

— Te akartad, Dandin György!

A nap politikai híreit a következőkben foglaljuk össze:

(Bánffy Bécsben.)

Báró Bánffy Dezső ma este Bécsbe utazott. Hír szerint elkísérte őt Lukács László pénzügyminiszter is. Ez a mai politikai nap nagy híre.

Beszélnék arról is, hogy ezt az utat egy megbeszélés előzte meg, amelyet a miniszter-

elnöki palotában tartottak s amelyben a kabinét több tagja s a disszidensek néhány vezetőembere vett részt. Hogy ez a megbeszélés határozott-e valamit, vagy azt határozta-e, hogy nem lehet határozni semmit, az mélységes titok. Csak az az egy bizonyos, hogy Bánffy Bécsbe utazott. Persze, hogy ehhez a kormánypartban sok mindenféle kombinációt fűznek.

(Két alelnök.)

Kombináció az is, hogy berekesztik a mostani ülészakot és nyomban utána megnyitják a következőt. Ily módon legalább alelnököket választhatna a Ház, mert alelnököket az új ülészak első három ülésében kell választani.

Persze nagy kérdés, hogy a jegyzőkönyvekhez fűződő névszerinti szavazásokkal nem lehet-e ezt is megakadályozni. Csakhogy ez már egyenes lázadás lenne a házszabályok ellen is.

(A kompromisszum-tárgyalások.)

A képviselőház folyosóján ma folytatták azokat az érintkezéseket, melyeket a disszidensek keresnek az összes parlamenti pártokkal a parlamenti béke létesítésére. A „Magyarország” közlése szerint különösebb figyelmet ezek a csoportok keltettek:

Szilágyi Dezső — gróf Apponyi Albert és Andrássy Gyulával;

gróf Csáky Albin — Szentiványi Árpáddal; Hieronyhi Károly — Kossuth Ferenczel és gróf Andrássy Gyulával;

Radó Kálmán — Enyedi Lukács csal és Chorin Ferenczel;

gróf Andrássy Tivadar — Tisza Kálmánnal.

Később Szilágyi Dezső a képviselőház elnöki termében külön-külön pourparler-eket folytatott Ivánka Oszkár, Szentiványi Árpád, Kossuth Ferenc, Rakovszky István és Molnár János képviselőkkel.

E beszélgetések lényege a parlamenti béke létesítésére vonatkozó lépések meghatározása volt.

Ellenzéki oldalról azt jelentik, hogy az előzetes tárgyalásokba bevont ellenzéki képviselők kijelentették, mivel pártjaik részéről hivatalos nyilatkozatok megtételére vagy megállapodás létesítésére ez idő szerint felhatalmazással nem bírnak, szerep-

— Hát a németemet hol hagytad?
— Azt az öreg Borcsánsszky vitte el a vármegye-kisasszonyokhoz.
— Hát az mi?
— Az a legtökéletesebb instituczió a világon.
— Ugyan?
— Egy, medicina a legnagyobb betegségre.
— Melyikre?
— A sikkasztásra.
— No, erre kíváncsi vagyok.
— Hja, sokat haladott azóta a vármegye. Különbösen majd meglátod. De most már bucsuzz el, induljunk. Ajánlom magamat, teasszony!

Köszöntöttem régi ideáloimat, kinek nevét annyiszor véstem a padokba, a fákba, a Bonga-erdőben, kinek lehetétét éreztem évekig a tavasz édes fuvallatában, az akácok illatában, s ki most, hogy megjelent elevenen, egy világot rombolt össze — ezer témát őlt meg bennem.

Busan hőlíntott a fejével fájo mosolygással. A Három kut-utca szegletéről még egyszer visszanéztem. Ott állt még mindig a boltajtóban, az esti szürkületben, valami fehér mozgott a kezében; talán észrevette, hogy

hátrafordultam és a kendőjével integetett, vagy talán csak én képzelődtem.

— Férfinel van a cukrászné? — kérdeztem utközben a főispántól.

— Özvegy. A férje meghalt. Egy öreg lengyel, Blivinszky nevű.

— Gyönyörű leány-gyerek volt és módos. Csodálom, hogy hozzáment a cukrászhoz.

— Azt hitte, hogy gróf, mert akkor minden lengyelben gróft gyamitottak.

— Grófnak adta ki magát?

— Dehogy, cukrásznak adta ki magát, de a leány azt hitte, hogy valami előkelő főúr, aki titkolja származását.

— Tehát csalódott benne a szegény glaukopis Athene?

— Igen, annyiban, hogy cukrásznak adta ki magát, de csak közönséges lump volt, aki az asszony hozományát is elherdálta. Most csak úgy teng-leng a szegény Blivinszky. Mert itt hurrát, kolbászt esznek az emberek és nem tortákat.

Ezzel a beszélgetéssel épen odaértünk a parochiára, ahol már együtt volt az egész déli társaság. Blahunka elébünk szaladt az ambitsura. Épen künn volt a Hanka is és a komondorokat csitította egy seprővel: „Caiba te! Eredjete! Kuss! Dögöljete meg az öregapótokkal!”

(Folytatás következik.)

Barátság.

Beleszerettem — de nem tudtam ezt. A szerelem talán csak a vágyakkal jön öntudatra. De én csak kíváncsi voltam reá, mint ahogy kíváncsi az ember egy távoli csillag pályájára, amelynek ezüstugaráin egy csön-des este hosszan elmélázott. Ezek a sugarak benne maradtak a lelkemben — és nem tudtam megszabadulni a gondolatától: hogy forrásukat meg kell ismernem. Meg kellett fejtenem annak a leánynak a lelkét. De hogyan? Éreztem, hogy egy nagyon súlyos gondolatot nagyon graciozus formában kell kifejeznem, ha jellemezni akarom őt. Báj és erő annyira egyesült benne. Kutattam, magamban ez után a gondolat után, de lehetetlen volt megtalálnom. Titok volt, mint minden ember lelke más ember előtt. De a titkok megihletik az embert: talán örök kutforrások minden költészetnek. Nem oldjuk meg őket — de képeket rajzolunk róluk.

A nagy orosz regények levegőjében van valami melancholikus parfum, ami mindig úgy hatott reám, mint egy láthatatlan gázzfátyolos nő lehetete. Mikor első beszélgetésünk után elhagytam ezt a leányt — úgy rémlett nekem, mintha azzal a gázzfátyolos nővel beszéltem volna. De mit gázzol ez a leány? Mit gázzolhat? Ez a kérdés kizozott egész este és azon éjjel álmomban egy siremléket láttam, melynek keresztjét annak a leánynak márványzobrá tartotta átölve — én pedig előtte ültem és fürkésztem ezt a márvány-

lésük pusztán csak arra szorítkozhatik, hogy a velük közötti módosításokat és ajánlatokat tudomásul vegyék, azokat pártjaik tudomására hozzák, egyben pedig kijelentik, hogy tudomásuk szerint a mostani kompromisszum-tárgyalásokat az ellenzék is mindaddig, míg a minden parlamenti béke első alapfeltétele, báró Bánffy távozása, perfektuálva nincs, komolyaknak nem tekintik. Ennek következtében a mai nappal sem haladtak a kompromisszum-tárgyalások nagyon előre, pusztán aziránt mutatkozott némi hajlandóság, hogy az érintkezések az ellenzékkel is barátságosabb alapon folytathatók legyenek.

Ellenben a szabadelvű pártban az a hangulat uralkodott, hogy a kompromisszum lehetetlen és meghiusult. Mindenekelőtt azért, mert nincsenek alkudozó felek. A disszidensek tárgyainak ugyan folyvást, hír szerint a kapacitálás ezéjéből fel is osztották maguk között a kormánypárt tagjait, de az ellenzék részéről még mindig nem tudtak mandátumot kapni. A szabadelvű párt nem a disszidensekkel van harezban, hanem az obstruálókkel, ezek pedig még nem jelentkeztek béke-feltételekkel.

Sőt alkalmasint nem is fognak jelentkezni, mert a feltételek legfontosabb pontja: a kiegyezés tekintetében nem tudnak meg egyezni egymás között. E nélkül pedig nem ér a béke semmit. Hír szerint Bécsben is ez a conditio sine qua non-ja egy esetleges meg egyezésnek.

Egyébként híre jár annak is, hogy a disszidensek körében sincs nagy barátság. Egyik részük fuziót akar Apponyiékkel, a másik retteg tőle. Persze, hogy az ilyen híreszteléseknek nem lehet valami sok hitelt adni.

(Békekötés előtt.)

Ma délután a kompromisszum-tárgyalások már komolyabb stádiumba léptek s este már sok reménykedéssel beszéltek a várható eredményekről. Ez a kedvező fordulat onnan keletkezett, hogy most már maga a miniszterelnök is résztvett ilyen békéltető tanácskozáson. Ma délután ugyanis gróf Csáky Albin, gróf Andrássy Tivadar és Szilágyi Dezső főn voltak a miniszterelnöki palotában,

és több órán keresztül tanácskoztak báró Bánffy Dezsővel.

Korán volna még azt hinni, hogy ezek a tárgyalások már is kézzelfogható eredménnyel kecsegtetnek, vagy hogy a miniszterelnök azért utazott volna Bécsbe, hogy az eredményről jelentést tegyen, noha viszont nagyon valószínű, hogy egyéb előterjesztései között a megindult tanácskozásokról is említést fog tenni. Hogy csak elvben történt-e közeledés, és praeliminárek beszéltek-e meg, vagy már behatóbb tárgyalás volt, még tudni nem lehet. De a miniszterelnökhöz legközelebb álló körök szerint biztosnak látszik, hogy egy kompromisszum létrejövetelenek eshetősége főleg a kiegyezési javaslatoknak elfogadásától függ, még pedig olyanformán, amint azok a múlt nyáron Ischlben a királylyal voltak megbeszélve.

(A Neue Freie Presse híre.)

A bécsi „Neue Freie Presse“ ma reggeli számában ezt a közleményt hozta:

Köln forrásból kapjuk a következő értesítést:

Budapest, január 4. Jól értesült politikai körökben a válság megoldását küszöbön állónak tartják. E körökben úgy gondolják a megoldást, hogy báró Bánffy Dezső vissza fog lépni. Báró Fejérváry honvédelmi minisztert fogják megbízni a miniszterium megalakításával. Az új miniszterium ismét a szabadelvű párt kabinete lesz. A disszidensek vissza fognak térni a szabadelvű párt belébe és akkor kilátásba helyezhető gróf Andrássy Gyulának és Szilágyi Dezsőnek, az új kormányba való belépése.

Ez a közlemény már a képviselőház ülésén ismeretessé lett és nagyon élénk megbeszélés tárgyát képezte. A hivatalos czáfolat nem is váratott soká magára. Még a délelőtti folyamán jelentette a „Bud. Tud.“:

Egy bécsi lap azt a hírt hozza, hogy a magyar parlamenti válság megoldása közel lóvén. Báró Fejérváry elnöklése alatt egy kabinet létesül, amelybe Szilágyi Dezső és gróf Andrássy Gyula is belépének. A mint a „Bud. Tud.“ értesül, ily irányú tárgyalások egyáltalán nincsenek folyamatban, tehát az erre alapított kabinetbe való belépésről szóló hírek is teljesen alaptalanok.

Konstatálhatjuk, hogy az ellenzéken sem

talált nagy hitelle a Neue Freie Presse felküvő közleménye, de a legjobban czáfolta azt meg báró Fejérváry Géza, aki midőv közölték vele, így szólt:

— Hát azt nem írják rólam, hogy tótágast álltam? Ezzel a hír le volt tárgyalva.

(Ujabb szünet.)

A képviselők körében felmerült ma az a terv, hogy a képviselőház szombaton ne tartson ülést, úgy, hogy a képviselőknék pénteken, szombaton és vasárnapon szünetük legyen. A függetlenségi párt egyik tagja hajlandó lett volna ezen indítványt előterjeszteni, hogy ha báró Bánffy részéről azt a garanciát kapták volna, hogy hozzájárul az indítványhoz. Később azonban az ellenzék részéről felszólitották az illető képviselőt, hogy ne tegye meg a javaslatot, mert a parlamenti tárgyalások vezetése a miniszterelnököt illeti; de az indítvány másrésztől sem találkozott helyesléssel, mert báró Bánffy megígérte a szabadelvű pártnak, hogy addig, míg az ex-lex-állapot tart, nem lesznek szünetek a képviselőházban, hanem permanens parlamenti tanácskozások.

(A nemzetiségek felvonulása.)

A „Magyar Távirati Iroda“ a következő bukaresti táviratot közli:

A magyarországi román nemzetiségi vezérferfiak egyike napok óta Bukarestben időzik és itt a liga vezérferfiával behatóbb tárgyalásokat folytat. A tárgyalások célja, rábirni a ligát, hogy óvakodjék minden tervezett mozgalomtól, mert ha a románok, fölhasználva a magyar belpolitika mostani válságos helyzetét, nagyobb akciózt indítanának meg, csak a Bánffy-kormányt használnának és önmaguk ügyének ártanának. Szerinte a románságnak most óvakodnia kell minden oly lépéstől, amely erősítené a Bánffy-kormány helyzetét és gyöngíthetné az ellenzék akcióját. Gróf Apponyi — a szóban forgó román vezérferfi nyilatkozatai szerint — állítólag fölkerít Mocsonyit, a magyarországi románok egyik vezérferfiát, hogy hasson oda, hogy a románok ne zavarják a magyar ellenzék akcióját semmiféle demonstrációval, mert ha ő vagy esetleg gróf Csáky Albin fuzionálna vele, a kormányra jönné, legelső gondja lesz a nemzetiségi kérdést méltányosan megoldani.

Tehát innen is fuj már a szél!

(Az ifjuság és az ex-lex.)

Az egyetemi ifjuság tegnapi határozatára az volt a válasz, hogy dr. Nagy Ferencz jogkari dé-

arezol, amely bánatot fejezett ki, vagy talán azért tetszett bánatosnak, mert nem tudta azt kifejezni — és folyton gondolkodtam, hogy ki nyugszik abban a sirban, kije volt az a férfi ennek a leánynak, hogy költő volt-e vagy nős az életben és miért kellett meghalnia?...

Mikor felébredtem, éreztem, hogy mindezek gyermekes dolgok — de akkor még igazán gyermek voltam és a benyomások óriásokká nőttek a lelkemben.

Sétálni indultam. A fürdőház előtt zene volt. Néha egy-egy kényes visítás, vagy duhaj kiáltás hallatszott az uszodából, megelőzve vagy követve a felesapkodott víz locsogásától. A zene körül vig élet pergett. Öreg asszonyok ülve beszélgettek, ifju uracsok feszes léptekkel sétáltak fel és le; a leányok széles sorokban, karonfogva egymást, mosolyogva lépkedtek, igyekezve kicsit felmelegedni; némelyiknek selyemkendővel volt leszorítva a haja — de csak mindig újra előeresett egy-egy nedves szőke vagy barna firt, megcsillogva a napon és kaczerkódva a férfivilággal.

Egyszerre csak megpillantottam őt is — egy nagy csoport leány között nevetgélve és — kissé felszegen, talán el is pirulva, üdvözöltem. Bizonyos mértékig mindig zavarba hoz, ha olyanokat, akiket különösen szeretek, vagy nagyra tartok, avagy izolált lelki életet élő embereket nagy társaságban látok. Szerettem volna, ha egyedül van, hogy odamehessek hozzá és beszélhessek vele. Ő természetesen

nem érthette ezt meg, és ha megérti, akkor sem méltányolhatta volna.

Igen jól esett nekem, mikor láttam, hogy a szembejövő férfiak mind megnézték őt is... de nem csak őt...

Azután láttam, hogy kezét fog a leányokkal, némelyiket meg is csókolja és elindul hazá, egyedül. Egy keskeny erdei ösvényen haladt s én utána mentem és figyeltem a járását. Nyugodtabban sohasem láttam senkit jární, apró, könnyed és mégis aczélosan ruganyos lépéseiben több volt a biztosság, mint a leghatározottabb férfiak járásában. Csak a nők tudnak sétálni — a férfiak járásában mindig van valami tendenzia, valami cél.

Nem láttam, hogy megfordult volna, egyszerre mégis hátraszólt:

— Jó reggelt, Andor ur?
— Jó reggelt, kisasszony!
— Álmodott valamit?
— Igen, önről álmodtam.
— És hogy vagyok csunyahb: a valóságban, vagy az álomképek között?
— Nem tudom; én csak azon gondolkodtam, hogyan szebb?
— Hisz az mindegy. És?
— És ezt a kérdést sem tudtam eldönteni.
— No, mondja, milyennek látott?

Elmondtam neki:
— Egy siremlék keresztjét átölelő márványszobornak láttam, amelynek arca bána-

tot fejezett ki, vagy talán azért tetszett bánatosnak, mert nem tudta kifejezni...

Ekkor ránéztem és láttam, hogy egy ásitást nyom el. Valószínű, hogy a fürdés elbágyasztotta, az arca egészen fehér volt és valami feszült kifejezés ült rajta — mégis sértődötten kérdeztem:

— Untatja?

— Dehogy, édes barátom! Csak az álom hangulatába igyekeztem helyezkedni — mondta, és ezen azután mindkettőnknek nevetnünk kellett. Ő szólalt meg:

— És lássa, nemsokára el fognak ragadni arról a sirról — akkor még bánatosabb leszek, mert még kevésbbé lesz szabad kifejeznem.

Mindezt nagyon vigan mondotta — ha szomoruan gondolta is. Én pedig folytattam az álom elbeszélését:

— Én pedig szembeültem magával és fürkésztem az arcát, mert kíváncsi voltam, ki pihen ott a siremlék alatt, kije volt az magának költő, vagy hős volt-e az életben; és miért kellett meghalnia?!

Tudta, hogy ez a félkérdés egész feletet vár és vizsgálta az arcomat; úgy hiszem — ravaszsgot keresett bennem. Én szomorú voltam, akkor megsajnál és fel akart vidítani; komikus hanghordozással ismételte:

— Költő, vagy hős volt-e az életben — s miért kellett meghalnia?! Nem, édes Andor,

kán ma délelőtt magához hívatta Wolfner Pált és megmondta neki, hogy a tervezett közgyűlésre nem kapják meg a rektori engedélyt. Tegnap este még amikor a kör előjárói már eltávoztak, egy éltesebb ur jelent meg a körben, aki azt mondotta, hogy a közoktatásügyi miniszter nevében kíván a kör vezetőivel beszélni. Majd hallva, hogy senki sincs ott, azzal távozott, hogy ma újra eljön. A rejtélyes idegen nem tért ugyan vissza, de azért egyszeri megjelenése is elég volt, hogy ma már az egyetemi kör bezárásáról és hasonló kalandos hírekről beszéljenek.

Az egészről egyelőre csak annyi igaz, hogy az egyetemi tanács utasítására Ludvig Rezső elnök ma egy értesítést függesztett ki a kör aijtájára, amelyben hivatkozással az alapszabályok 4-ik §-ára, politikai értekezletek tartását a körben betiltja. Ez az értesítés nagy forrongást keltett az ifjak között. Sokan helytelenítették Ludvig eljárást, mert nem utasította vissza a tanács kívánságát és a rövid palotafordalomnak elnökkrisis lett a vége. Ludvig Rezső lemondott az elnöki tisztről és teendőit átadta az alelnöknek, legifjabb Ábrányi Kornélnek. Ezzel, úgy tartják a beavatottak, a harcias párt győzedelmeskedett, amely az országos eszközöktől sem fog visszariadni.

Ezt bizonyítja különben az új elnök nyilatkozata is, melyet a késő esti órákban függesztettek ki a kör aijtájára. Ez a nyilatkozat így szól:

Az egyetemi hatóság ma egy rendeletet adott ki, melyben az alapszabályok 4. szakasza alapján megtiltja, hogy a kör helyiségeit politikai értekezletek tartására használják fel. Ezt a rendeletet, a hatóság intézkedése folytán, az egyetemi kör aijtájára függesztették ki. Én ezt a rendeletet levéttem, mert nem találok azt az alapszabályokkal összeegyeztethetőnek. Az „Egyetemi Kör”, midőn az ex-lex állapotból kifolyólag egy értekezletet tartott, nem politizált, csakis polgári közéletiségének tett eleget. Mert az ex-lex-állapotok egyértelműek az alkotmány felfüggesztésével, mely időtartalomra — bármely közjogi kézikönyv szerint is — minden polgárnak meg van engedve, hogy a passzív asszisztencia jogával éljen, vagyis megtagadhasa az adót és a katonasolgálatot. Midőn az egyetemi kör tagjai tehát előlött tanácskoztak, csakis polgári jogukat gyakorolták és semmi alapszabályba ütközött, vagy meg nem engedhető nem követtek el. Ennek folytán az egyetemi hatóság rendeletére semmi szükség nincsen.

Legúj. Ábrányi Kornél.

Az egyetemi bizottság holnap délután négy órákor ülést tart, amelynek napirendjére az új elnök eljárása van kitűzve. Ez előtt az ülés előtt fontolóra veheti még az ifjuság Wlassics miniszter

nem volt sem költő, sem hős; egy-falunkbéli parasztlány volt...

— Zseniális volt? — kérdeztem naivul.

— Nem.

— Bátor volt?

— Dehogy! Csak szép volt, mint egy alasz rabló!

— És?

— És nem akart elrabolni, pedig könyörgtem neki. A gazember! — mondta és elkezdett kacagni ezen a mesén és rajtam, meg azon a romantikus képen, amit róla magamban készíthettem, ha mindezt el tudom hinni. Nekem is nevemet kellett volna, de dühös voltam és daczosan, gorombán beszéltem vele.

— Miért incselkedik velem, nem vagyok én kutya! Akkor elkezdte a karomat simogatni és én mindjárt meghunyászkodtam.

— Bocsásson meg.

— No lássa, hát miért olyan kíváncsi? Akinek olyan fantáziája van, mint magának, csak meg tud egy kis szerelmi történetet konstruálni. Még képzelőtehetség sem kell hozzá, csak egy kis logika.

— Igen, de az egyes esetekben épen az az érdekes, hogy mennyire térnek el a logikától.

— Én meg azt hiszem, hogy minden történet magábanvéve üres és közönséges. — Csak azok a nyomok lehetnek esetleg érdekesek, amiket lezajlása után a lélekben hagy. És ha pusztítást vitt véghez, akkor ezek a

szavát. A közoktatásügyi miniszter ma délelőtt kijelentette a képviselőház folyosóján, hogy bezárja az egyetemet, ha tartós lesz az ifjuság zavargása, vagy amint ők mondják, állásfoglalása. Mi nem hiszük, hogy ez bekövetkezik. Az ifjuság hangulata nem olyan vérszomjas, s holnapig valószínűleg helyre is áll a teljes nyugalom. Egy karambolzó bizottsági tag helyesen jegyezte meg a mai hangulatra:

— Alios iam vidi ventos.

(Beszélgetés a válságról.)

A „L'Indépendance Belge” budapesti levelezője beszélgetést közöl a magyar képviselőház egyik befolyásos tagjával a politikai helyzetről. A politikus úgy nyilatkozott, hogyha általában válság kitöréséről beszélni lehet, ilyen válság egyedül a szabadelvű pártban nyerhetné megoldását.

A befolyásos képviselő egyszerűen abszurdnak mondja a miniszterelnöktől azt követelni, hogy vonuljon vissza és hogy helyetengedjen az ellenzék férhainak.

— De hát ha a miniszterelnök maradása akadály a kedélyek megnyugtatójának?

— Ne játszunk a szavakkal és nézzük a dolgokat a maguk valóságában. Miért akadályozná Bánffy a kedélyek nyugalmát? Mert Apponyi, Horánszky óhajják elfoglalni az ő helyét és talán Szilágyi is? Ezt nem lehet komolyan venni. Avagy talán azért, mert Kossuth, Polónyi, Justh és a klerikális néppárt gróf Zichy Nándorral az élén összeesküdtek ellene? Ez legalább is nem elégséges Bánffy megbuktatására, hiszen az ellenzéki frakciók rendszerint állhatatosan azon vannak hogy minden kormányelnököt megbuktassanak. S mi egyebet csinálnának, ha ezt nem?

— Igen, de az obstrukció új helyzetet teremtett.

— Az obstrukció nem bizonyít semmit, kivéve egy dolgot, azt, hogy a parlamentnek tanácskozási rendje hiányos és hogy azon módosítani kell. Avagy talán megengedhető-e, hogy az ország kormánya ki legyen szolgáltatva egy maroknyi ellenzék dühének?

— Vajjon báró Bánffy oly mértékben nélkülözhetetlen-e az ügyek élén, hogy az ő megmaradása a szüntelen parlamenti viharok dacára is szükséges volna?

— Senki se nélkülözhetetlen a világon. De még nem érkezett el az idő, hogy visszavonuljon. Hogy ennek mikor lesz itt az ideje, ez a kérdés. Mifele okai lehetnének a koronának, hogy Bánffyt ellenfelei vad gyűlöletének

nyomok fájnak, nagyon fájnak. Miért akarják hát épen a jóbarátaink ezeken a sebeken végighuzni a kezüket?!

Valami kacér jóindulattal mondta ezt az utolsó mondatot. Lehetetlen volt nem éretnem, hogy engem ért a jóbarát alatt. Megszoritottuk egymás kezét s elváltunk.

Ugy volt, hogy este elutazik. Künn voltam az állomáson. Azon gondolkoztam, hogy felajánlom neki a barátságomat. Elvégre jobb, ha a barátja leszek, mintha a page-a volnék. Mielőtt felszállt a kocsiba, azt mondtam neki:

— Nem fogok öntől soha semmit sem kérdezni — de ha újra lesz valami mondani-valója, kérem, ne felejtse el, hogy barátja vagyok.

Nagyon sápadt volt és én úgy láttam, hogy meg van indulva; erősen szoritotta a kezemet, én lehajoltam, hogy megcsókoljam az övét és hallottam, hogy azt mondta: köszönöm! De olyan volt ez a hang, mintha messziről, mintha onnan jött volna, ahova a vonat mindjárt el fog vele rohogni. És ekkor kezdtem csak megérteni, hogy elutazik és hogy ezentul nem fogom látni. Mikor kihajolt a kocsiből, azt kérdeztem:

— Megengedi, hogy levelet írjak önnek, édes barátom? A fejével intett igent. A vonat elindult és én ott maradtam. Fájdalmat éreztem és ekkor ébredt fel bennem a vágy utána: ekkor tudtam meg, hogy szerelmes vagyok belé.

Szerelmes levelet fogok írni a barátomnak!

Osvát Ernő.

dobja oda áldozatul? Hát Cisleithaniában helyre állott-e a parlamenti béke azáltal, hogy Badeni áldozatul esett az ellenzéki botrányok folytán?

— Tehát ön valószínűnek tartja, hogy Bánffy minden nehézség dacára is ura marad a helyzetnek?

— Igen is. Nagyon csalatkoznom, ha a szabadelvű párt nem volna elhatározva a kormányt minden akadály ellenére is megtartani, mert egyáltalán nem látom át, az ellenzék különböző töredékei hogyan fogják Bánffy távozását kierőszakolni?

— Az által, hogy lehetetlenné teszik a költségvetés-, a kiegyezés- és az unjonozási törvény megjavazását...

— Hát hiszen ezt eddig is megtették már... de csak a maguk hátrányára, mert épen ezáltal okolták meg az alkotmányneiküli állapotot, amelyhez a kormány a salus reipublicae elvével fogva menekült. Ah, a bölcsesség nem erős oldala a politikai pártoknak. Ha az ellenzék zaj, erőszak és brutalitás nélkül támadja vala Bánffyt, bizonyára inkább ér ezélt vele.

Névszerinti szavazások.

(Az országgyűlésből.)

A képviselőház ma már a magasabb „jux” jegyében működött. Bolondos, tréfás, farsangi hangulat uralkodott benne. Az ellenzék magára öltötte Pierot csörgősapkáját és gondoskodott az ország mulattatásáról. Mily kaczagás lesz ebből holnap országszerte! Hisz Vízkereszt napja van, azon kezdődik a mulatság. Röviden, a képviselőház ellenzéke felemelkedett a helyzet magaslatára. Le van főzve Wolf, Lecher, Schönerer a sárga földig, azok szégyelhetik magukat, hogy nem tudnak oly honmentő gondolatokra és ötletre jutni, mint Rakovszky, Blaskovics, Szluha és tutti quanti...

Történni már régen nem történik semmi a magyar képviselőházban, de olyan keresett raffinériával, mint ma, még sem ütötték agyon az ország idejét. A Ház ma szerencsésen odajutott, hogy négy órán belül még a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítéseig sem jutott, mert ahhoz tízenkét stilláris módosítványt nyújtottak be, mindegyiket egy-egy névszerinti szavazással spékelve meg.

A dolog így történt: Miután Perczel Béni, Sággy Gyula tegnapi kívánságához képest, pompás hangon felolvasta a tegnapi jegyzőkönyvet, tizenegy ellenzéki képviselő tizenkét módosítványt terjesztett be ehhez a jegyzőkönyvhez. A módosítókat és a módosítványokat a következő táblázat tünteti fel:

Az indítványozó neve:	A módosítás tárgya:
Ivanka Oszkár:	Tétessék: „bezárattott” helyett „befejeztetvén”.
Hock János:	„Ülés” helyett „gyűlés”.
Hentaller Lajos:	A jegyzőkönyv kinyomattalossá és szétosztássá.
Bíró Lajos:	Tétessék: „Elnök” helyett „Korelnök”.
Fáy István:	„Ház” helyett „képviseelőház”.
Blaskovich Ferenc:	„Bezárja” helyett „berekeszté”.
Kubik Béla:	A jegyzőkönyvek a Ház asztalára tétessenek.
Holló Lajos:	„Szótöbbség” helyett tétessék: „szavazatok száma”.
Rakovszky István:	Két jegyző vezesse a jegyzőkönyvet.
Molnár János:	tegnapi interpellációja tétessék fel a jegyzőkönyvbe.
Makfalvy Géza:	Elnök helyett mindenütt korelnök tétessék.
Szluha István:	Tíz óra helyett féltizenegy tétessék.

A házszabályokkal való ily eklatáns visszaélés mód nélkül felháborította a jobboldalt, mely kész volt ezeket a módosítványokat el is fogadni, csak hogy a Házat megmentse a szégyentől, hogy a magyar parlament ne szálljon le ily alacsony niveau-ra, de az ellenzék nem tágitott shyloki jussból és így maga az elnök is, mélyen elszomorodva rendelkezte el a kért névszerinti szavazásokat. Ezek

elől persze az ellenzék kiszabadult a folyó-
sókra. A jobboldalnak tehát szavazni kellett.
Az ülés végéig szerencsésen át is esett négy
szavazáson, amelyeknél Hock János, Ivánka
Oszkár, Hentaller Lajos és Bíró Lajos indítvá-
nyai 110, 122, 134 és 125 szavazattal 4, 5,
6 és 11 ellenében elvetettek.

Háromnegyed kettőkor az elnök megunt
azt a játékot és berekesztette az ülést, a még
hátralevő nyolcz szavazást szombatra téve át.

Addigra talán megváltozik a mai farsangi
hangulat?

KÜLFÖLD.

Botrány a tartománygyűlésen. Az alsó ausz-
riai tartománygyűlés mai ülésében *Spitala* képv-
selő és társai sürgős indítványt nyújtottak be, a
mely szerint a tartománygyűlés hívja fel a korm-
ánnyt, hogy rögtön tiltsa meg Bécsben a házalást.

A sürgős indítvány megtétele után dr. *Kronawetter*
jelentkezett szólásra. Mielőtt *Kronawetter*
beszélni kezdett, *Strobach* odakiáltja a szó-
noknak:

— Hiszen maga is házalni jár Bécsben.

Kronawetter azzal válaszol a támadásra,
hogy az összes iparosok a házalás fentartását ki-
ránják, hiszen számos iparos erre utalva is van!

Schneider közbekiáltja:

— Hiszen csak a zsidók házalnak!

Kronawetter: Az nekem mindegy, ha zsi-
dók is a házalók, mert a zsidók is emberek.

Schneider: Ez nem igaz!

Dr. Kronawetter: Krisztus is zsidónak
született!

Schneider: Magának furcsa ideája van:

Dr. Kronawetter: Mit akar maga? Nem
ünnepeltük mi újévkor Krisztus rituális kereszt-
telését?

Schneider: Hagyjon fel a maga teológiai
otkoskodásaival!

Miután dr. *Kronawetter* és *Schneider* a nagy
zújjal kísért vitatkozást befejezték, *Kronawetter* a
tartományi bizottsághoz kérte az indítvány uta-
sítását.

Wohlmayer erre közbekiáltja:

— Legyenek a zsidók tisztességesek és ne
csaljanak; akkor a támadásuk is meg fog szünni.

Dr. Offner erre izgatottan felgrik és fel-
szólítja a tartományfőnököt, hogy *Wohlmayer*t ut-
sítsa rendre, mert *Wohlmayer* szavai aljas rágál-
mazások.

A tartományfőnök azt válaszolja dr. *Offner*nek:
— Én *Wohlmayer*től sem sértő szavakat, sem
rágalmakat nem hallottam (!) és dr. *Offner*t felszó-
lalása miatt rendreutasítom.

A tartománygyűlés végül elfogadta a sürgős-
ségi indítványt.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, január 5.

A semmitőszék ma *Cuignet* kapitányt
hallgatta ki.

A fenyítő rendőrbíróság hat hónapi fog-
ságra ítélte *Lucas* anarchistát, aki azon gyűlés
alkalmával, amelyet a Dreyfus-pör revíziójának
hívei a *Salle Preaur Clers*-ben rendeztek, egy
rendőrt revolverlővéssel megsebesített.

*Cabanes*nek, *Esterházy* jogtanácsosának
egy hírlapíró előtt tett kijelentése szerint a
semmitőszék elhatározta, hogy *Esterházy*nak
egyszerű idézést küld, hogy jelenjek meg ja-
nuár 17-én, mint tanu. *Cabanes* lépéseket tett
az iránt, hogy *Esterházy* *salvus conductus*t
kapjon. De lépéseinek eredményét még nem
tudja, valamint nincs tudomása arról sem,
vajjon *Esterházy* hajlandó lesz-e tanúként
megjeleni, mert ily minőségben nem véde-
kezhetik a semmitőszék előtt az ellens emelt
vádak ellen.

Páris, január 5.

Pascal Grounet képviselő levelet írt az
igazságügyminiszternek; levelében arra hívja
ől a miniszter figyelmét, hogy *Vilmos* császár-

nak sokat emlegetett levele nincs meg a tit-
kos iratcsomóban, melyet tanulmányozás végett
áttettek a semmitőszékhez. *Grounet* elmondja
a levél történetét is; azt mondja a többi közt,
hogy *Casimir-Périer* megígérte gróf *Münster* párisi
német nagykövetnek, hogy a francia kormány
ezt a levelet nem fogja fölhasználni, de tudva-
levő, hogy titokban mégis megmutatták azok-
nak a bírónak, akik *Dreyfus* ügyében ítélték.
A kormány most nem engedi meg, hogy a
semmitőszék ezzel a levéllel foglalkozzék, ami-
ből azt kell következtetni, hogy a kormány ezt
a hamisítványt újra valamire föl akarja hasz-
nálani.

Páris, január 5.

A „*Patrie Française*” című új liga meg-
alakult. A „*Libre Parole*” közli a liga kiválóbb
tagjainak nevét. A tagok közt vannak akadémi-
kusok, *Raffaelli* festő, *Caran d'Ache* karrikatura-raj-
zoló, *Sarcey* kritikus, *Mony* volt nagykövet, *Gyp*
és *madame Adam* írónők.

Páris, január 5.

A lapok jelentése szerint a semmitő-
szék büntetőtanácsa elhatározta *Walsin-Esterházy*
megidézését. A *Gaulois* értesülése sze-
rint *Lebret* igazságügyminisztert megbízták
miniszterháza, adja tudtára *Loew* semmitő-
széki tanácselnöknek, hogy a revízió
ügyét gyorsan le kell bonyolít-
tani. A „*Matin*” határozottan jelenti, hogy a
vizsgálat e hónap végén befejeződik.

TÁVIRATOK.

Ő Felsőge ezredtulajdonosi jubileuma.

Berlin, január 5. Az esti lapok jelentése
szerint január 11-én nagyobb ünnepségek lesznek
Ferencz József ő felségének, a *Ferencz* császár
nevét viselő gárda-gránátos ezred tulajdonosának
ötven éves ezredtulajdonosi jubileuma alkalmából.
Reggel nyolcz órakor nagy ébresztő lesz. Tíz órakor
istenti tiszteletet tartanak az evangélikus és a ka-
tholikus helyőrségi templomban. Délután egy óra-
kor a *Ferencz József* ő felsége képviseletével
megtisztelt báró *Steininger* altábornagy disz-szem-
lét tart a Lustgartenben az ezred fölött. A tisz-
tákar díszlakomáján báró *Steininger* is részt vesz,
akinek fogadásakor az egész ezred sorfalat fog
állani a kaszárnya udvarán. A legénység számára
századonként rendeznek ünnepségeket.

Az elnök kegyelme.

Páris, január 5. Az újév alkalmából *Faure*
köztársasági elnök 647 elítéltnak, akiket a hadbí-
róságok ítéltek el, részint elengedte, részint le-
szállította a büntetését.

A spanyol válság.

Madrid, január 5. A *Fabra*-ügynökség
jelentése szerint *Silvela* és *Polavieja* tábor-
nok abban egyeztek meg, hogy megalakítják
az új kabinetet, ha a régenskirályné erre föl-
szólítja őket. Ennek következtében való-
színű, hogy a konzervatívok jutnak kormányra.

B.zalmatlanság Starcevicznek.

Zágráb, január 5. A „*Hrvatska Domovina*,” a
koalíció lapja, a delniczei választókerület választó-
tőinek *Starcevic*s Dávid képviselő ellen a koalí-
cióból való kilépése miatt elhatározott bizalmat-
lansági szavazatát közli és felszólítja *Starcevic*et,
hogy tegye le mandátumát, mert a választók nem
tekintik őt többé képviselőjüknak.

Anglia fegyverkezése.

London, január 5. Jól értesült forrásból je-
lentik, hogy Anglia egyáltalában nem szüntette
meg fegyverkezését. A második csatorna-hajóraj
teljes számmal együtt van *Portsmouth*-ban s a
tartalék-hajóraj, amelynek leszerelését jelentették,
szintén együtt marad. A hadügyminiszter *Birming-*
hamban és *Sheffieldben* igen sok hadianyagot
vásárolt.

A Filippi-szigetek.

New-York, január 5. Egy washingtoni távirat
szerint valószínűleg kísérletet tesznek *Aguinaldo*
elfogatására, ha vonakodnék engedelmessédni *Otis*
tábornok proklamációjának, amelyvel Ameriká-
nak a Filippi-szigeteken való uralmát kihirdette és
a szigetek lakosságát felszólította, hogy záros ha-
táridő alatt tegyék le a fegyvert és oszoljanak szét.

Madrid, január 5. A spanyol foglyok helyzete
a Filippi-szigeteken horzasztó. Egy angol mérnök
jelentése szerint az amerikaiak öt spanyolt, akik
nekik adták meg magukat, a fölkelőknek szolgál-
tattak ki. Néhány szerzetes a fölkelők fogságában
állítólag éhenhalt. A spanyolokat fosztogatják,
kirabolják és gyilkolják. A *San Guanzano*-kolostort,
hir szerint, kifosztották és az apácák brutális
erőszaknak lettek áldozatai.

Róma, január 5. A pápa egy amerikai főpa-
pot fog kinevezni apostoli delegátusnak a Filippi-
szigetekre. Ez a főpap, a sziget intézményeinek
kimelésével, újra fogja szervezni a katolikus
hierarchiát. A kubai és portorikói apostoli dele-
gáció udítora-jévé *Blenk* német marista-pátert
néveztek ki. A pápa elrendelte, hogy az összes
francia premontrai-kolostorok a Prágában székelő
Stari Zsigmond főpátp fönhatósága alatt álljanak.

New-York, január 5. A „*New-York Herald*”-
nak jelentik Washingtonból, hogy *Otis* tábornok
segédcsapatokat küldött *Miller* tábornoknak.

A lippei viszály.

Berlin, január 5. A szövetségtanács ki-
mondta, hogy a lippei kérdés megítélésében a
szövetségtanács illetékes, de ez idő szerint
nincs elegendő ok a kérdés érdemleges elinté-
zésére, mert nem forog fönn Lippében a trón-
utódlásnak vagy régensségnek olyan esete, a
mely *Schaumburg* igényeivel összeegyeztethető
nem volna. Kimondta továbbá, hogy ez a ha-
tározat nem vág elébe valamely későbbi dön-
tésnek és hogy a szövetségtanácshoz ez ügy-
ben beadott többi indítvány méltatásába nem
bocsátkozhatik.

Az orosz czár javaslata.

London, január 5. *Brodrick* államtitkár vála-
szolván *Guildford* levelére, amely felszólítja a korm-
ánnyt, hogy *Miklós* czár leszerelési javaslata érde-
kében mindent megtegyen, kijelentette, hogy hito-
síthatja az irót arról, hogy a kormány a szóban
forgó értekezletet határozottan előmozdítani óhajtja.

Amerikai ágyupróba.

New-York, január 5. Az a nyolczlővelkes
öntöttacézból való próbaágyu, amelynek készitése
a kongresszus 40.000 dollárt szavazott meg,
a *Sandy-Hook*-ban tartott próbálövésnél a 36500
angol fontnyi normális feszítőerő hatása alatt a
15-ik lövésnél megrepedt.

Menelik országából.

London, január 5. A *Stefani*-ügynökségnek
jelentik *Masszauából* mai kelettel: *Rasz Mangassa*
csapatait *Adagamusz* mellett állította föl erős po-
ziczióban. *Rasz Makonnen* körülbelül két óra járás-
nyira van tőle és úgy látszik, nem akarja *Rasz*
Mangasát megtámadni, hanem úgy akarja körül-
zární, hogy a tigrei törzsfőknek semmi reményük
se lehessen a diadalra és kénytelenek legyenek *Rasz*
Mangasától elpártolni. Már jelentik is, hogy egy-
sek megszöktek. A két tábor közelségénél fogva
nem lehetetlen, hogy az ellenségeskedések a két
hadvezér akarata ellenére is megkezdődnek. *Rasz*
Makonnen táborában nagy hiány van élelmiszerek-
ben. *Menelik* a *Magdalától* északra fekvő *Delantába*
érkezett.

A dervisek veresége.

London, január 5. Több esti lap jelent
Kairóból: *Lewis* ezredes *Fedil* emirt teljesen le-
verte. 500 dervis elesett és sokat fogságba ejtet-
tek. Egy brit tiszt súlyos sebet kapott. Az emir
elmenekült.

Kairó, január 5. (Reuter.) Az *Achmed Fedil*
emir vereségéről szóló hírt megerősítik. Az emir
megerősített állására a támadást heves ütközet

után mult hó 26-án intézték. A foglyok számát 1600-ra teszik.

London, január 5. Hivatalos tudósítás szerint Lewis ezredes vesztesége a következő: Forguson órnagy súlyos és hat egyiptomi tiszt könnyebb sebet kapott. 27 ember elesett és 110 megsebesült.

A Delagoa-öböl kérdése.

Bern, január 5. A Delagoa-öböl ügyében működő választottbíróóság a jövő hét folyamán tartandó ülésén csak afelelt a kérdés felett fog dönteni, hogy elfogadhatók-e a mult év eleje óta beérkezett újabb bizonyítékok, érdemlegesen azonban nem fog a vitás kérdés tárgyalásába bocsátkozni.

HIREK.

Lapunk mai száma 20 oldal.

— A Bolgár trónörökös Budapesten. Boris herceg, Ferdinand bolgár fejedelem első szülött fia, a bolgár trón örököse, ma este Abbaziából hazautazóban átutazik Budapesten. A kis herceg este nyolcz órakerkezik meg a keleti pályaudvarba és éjjel tizenegykor folytatja útját Szófia felé.

— Milán király Budapesten. Milán, a szerb ex-király, ma délben Budapestre érkezett. A keleti pályaudvarban gróf Zichy Jenő, a budapesti szerb alkonzul, Lachnit állomásfőnök és Pavlik rendőrfőfelügyelő fogadták. Az exkirály kitűnő szinben van s a vonatból való kiszállásakor melegen üdvözölte gróf Zichy Jenőt. Milán, király a fogadására megjelent uraktól kísérve, kocsira ült és a Royal-fogadóba hajtatott. Itt azonnal különkihallgatáson fogadta a szerb alkonzult és dr. Arrer szerb konzulátusi titkárát. Az alkonzul közel egy óráig maradt a királynál, akiknek kimerítő jelentést tett a magyarországi viszonyokról. Milán király holnap délig Budapesten marad és holnap délután két órakerkezik gróf Zichy Jenő, Elek Gusztáv, ezredes, gróf Zichy Ödön és több képviselő társaságában a biharmegyei Élesdre utazik. Onnan kocsiban mennek tovább Magaslakra, Zichy Jenő vadászkastélyába, ahol nyolcz napig marad Milán. Ezidő alatt nagy vadászatok lesznek, amelyekben a biharmegyei közbirtokosság tagjai közül is többen vesznek részt.

— Faure és Vilmos császár. Érdekes hírt hozott ma egy potsdami távirat. Faure köztársasági elnök megbizta Noaille marquis, berlini francia követet, hogy tudakozzék a császár hogyléte felől. A császár néhány nappal ezelőtt, mint megírtuk, könnyebb természetű influenzába esett, de már egészen elmúlt a baja. A francia elnök tulságos figyelmessége a német császár iránt most a Dreyfus-ügyből keletkezett feszültség után, nagy föltűnést keltett Berlinben.

— Gróf Zichy Jenő köszönete. Gróf Zichy Jenő a következő levélben mond köszönetet azoknak, kik őt hazakerkezte alkalmával üdvözölték:

Nem lévén azon helyzetben, hogy mindazon nagyszámú szívélyes üdvözlésekre, melyek hazámba visszatértem óta honfitársaim köréből hozzám intézettek, szívem sugallata szerint egyenkint válaszolhatnék, kénytelen vagyok mindazoknak, kik vállalatoni és tanulmányaim iránt érdeklődve, engem annyira megtisztelő üdvözléseikkel elhalmozottak, e helyen leghálásabb köszönetemet, igaz hazafiai üdvözléssel kijelenteni. Budapest, 1899. január 5-én. Gróf Zichy Jenő s. k.

— Személyi hír. Vadnay Andor, Csongrád-megye főispánja, Budapestre érkezett.

— Hóvihar Aradmegyében. Aradról táviratozzák a következőket: Megszerte nagy viharok erős havazással pusztítanak. Gyorokon óriási szélvész a tüztornyot ledöntötte és a csángótelep háziról a tetőket elvitte.

— Kritikus és színész. Emlegettük, hogy Barabás Ábel, a kolozsvári „Ellenzék” munkatársa és Szerdahelyi Ferencz, a kolozsvári Nemzeti Színház tagja között levagias affaire támadt. Erre az ügyre vonatkozólag ma az egyik féltől, Szerdahelyi urtól levelet kaptunk, melyben kijelenti, hogy ő Barabást inzultálta ugyan (bár tetteleg nem bántalmazta), de ezzel nem vétett a kritika szabadságán, mert csak meg akarta torolni azt a sértést, amelyet Barabás egy kritikájában a színház két

nőttagjával szemben elkövetett. Mi elolvastuk azt, amit Barabás a hölgyekről írt és nem találtunk benne semmi olyast, ami Szerdahelyi ur barátját becsületükben sérthette volna. A kritikának teljes joga van ellenőrizni azt, hogy egyes hölgyek mennyire tartják szem előtt a színpadon a józólás törvényeit. Sajnos, nagyon sokat vétének ez ellen; hogy Kolozsvárt is, azt nem tudjuk. Szerdahelyi urnak elhiszszük, hogy jóhiszeműleg cselekedett, mikor a szerinte megsértettnek vélt hölgyekért sikra szállott, de a kritika jogát (ha itt nem is a saját személyéről volt szó), eljárásával határozottan megsértette.

Halálozások. Temesvári tudósítónk távirata egy ottani tekintélyes orvos, paraczi dr. Pécsi Geon haláláról ad hírt. Dr. Pécsi az ország leghíresebb sebészeinek egyike. Igazgatója volt hosszú ideig a temesvári közpórháznak és faktora a város társadalmi életének. Mint hadnagy harcolta végig a magyar szabadságharcot és bátorságával gyakran kiütötte magát. Az elhunyt hetven éves volt. — Kassán nagy részvétet kellett Timkó József városi tanácsosnak és lapszerkesztőnek szívvelszélhűdés következtében történt hirtelen halála. Timkó évek hosszú során át volt szerkesztője az „Abauj-Kassai Közlöny”-nek.

— Vonatok a hóban. Eperjesi tudósítónk táviratozza: A Hétházi és Pusztamező között közlekedő vonalon nagy zavart okozott a hófúvás. Csak hóékek segítségével volt a forgalom lebonyolítható, de még így is történtek vonatkésések. Eperjes környékén állandóan erős hózivatar dühöng.

— Az első álarcsosbál. A Vigadóban január nyolczadikán lesz az első álarcsosbál. A bált a „Gyermekotthon” javára rendezik.

— A Thonet-udvart eladták. A Thonet testvérek bécsi bútorgyárosok vigadó-téri nagy palotájukat, a Thonet-udvart eladták. Dungserszky, ismert bécsei nábob vette meg az óriási épületet egymillió száz nyolczvan ezer forintért.

— A visszalopott hozomány. Pécsi levelezőnk írja ezt a kis történetet: Szerették egymást egy közeli faluban Vincze Erzsébet és Simon Mihály. Azaz, hogy a leány jobban szerette a legényt, mint a legény őt, mert hozomány nélkül is hozzáment volna, de a legény épen azért nem akarta elvenni, mert nem volt semmije. Hanem az öreg Vincze József, a leány apja, megemberelte magát és kétszáz forintot adott a leánynak hozománnyul, melyet a fiatal férj még a lakodalom előtt elzárta a ládájába. Másnap, mikor a hozományt kereste, a ládáját feltörve találta s a kétszáz forint nem volt sehoh. Már beakart jelenteni az esetet a rendőrségnek, mikor egy szolgálóegény elárulta neki, hogy a pénzt a saját apósa lopta el, aki a lakodalom estőjén behalozott a szobába, egy tűzkaparó vassal feltörte a ládát s ellopta onnan a pénzt. Az egynapos vő kérdőre vonta az apósát, aki be is ismerte tettét.

— Muszáj volt, fiam — felelt az apa. Te szörnyen követelted a hozományt, nekem meg nem volt pénzem, hát úgy kértem kölcsön a szomszéd-tól egy napra. Nem akartam, hogy csuffá tedd a lányomat; aztán vissza kellett adni a pénzt. Mert én becsületemben üszültem meg és amit kölcsön kérék, azt meg is adom. Azért vettem ki a pénzt a ládájából.

Hogy erre mit felelt a rászédett vő, arról nem szól a krónika.

— Pofozkodó végrehajtó. A budapesti törvényes épületében a végrehajtóknak tudvalevőleg egy nagy termük van, ahol a reggeli órákban a felekkel, ügyvédekkel megbeszélnek a végrehajtás felé közeledő pöröket, kitűzik az árveréseket stb. Ebben a terebben ma délelőtt zajos jelenet folyt le.

Darvas Károly ügyvédjelöltnek valami elintézni valója volt Pataky Andor végrehajtóval. Odament hát Pataky asztalához, amely körül akkor már tíz-tizenkét ember tolongott. Miközben Darvas sorjára várakozott, véletlenül odaszórt Goldburg Ferencz végrehajtónak szomszédos asztalához.

Goldburg odaszólt neki:

— Velem van dolga?

— Nem, — felelt az ügyvédjelölt.
— Hát akkor menjen odébb innét! — kiáltott rá a végrehajtó.
— Van itt elég hely, itt fogok várni a sóromra.

— Takarodjék innen, — szólt dühösen Goldburg, s amikor Darvas az udvariatlan felzárkításnak nem engedett, a végrehajtó fölkapta az ügyvédjelölt kalapját, s odadobta Pataky asztalára, ezekkel a szavakkal:

— Szemtelen ember!

— Ön a szemtelen, — felelte vissza Darvas.

Goldburg erre megfordult, s arczul ütötte Darvas, aki két pofonnal válaszolt a végrehajtónak.

A terebben erre óriási rindalom támadt. A végrehajtók mind felugráltak, és „Ki vele!” kiáltásokkal Darvasnak mentek.

A jelen volt ügyvédek Darvasnak keltek a védelmére.

— Micsoda eljárás ez? Ügyvédek vagyunk! Gyalázat! — kiáltották összevissza, s láрма még fokozódott, amikor az irattárnok szolgálával akarta kivitetni Darvas.

A felháborodott kedélyek csak akkor csillapodtak le némileg, amikor Darvas, néhány ügyvéd kíséretében, Boronkay Ignácz járásbíróhoz ment, hogy őt a történetekről értesítse. A járásbíró azonban nem volt a szobájában. Darvas Károly ma délután fegyelmi feljelentést tett a pofozkodó végrehajtó ellen.

— Krivány fejdíja. A belügyminiszter tudvalevőleg annak idején, mikor az aradi sikkasztások első nyomára akadtak, ezer forint jutalmat tűzött ki azok számára, akik a megszökött Krivány nyomára vezetnek és elfogatását lehetővé teszik. Mikor aztán kitűnt, hogy az elsikkasztott összeg meghaladja a negyedmilliót, a belügyminiszter ezt a jutalomdíjat ötezer forintra emelte föl. Mint most értesülünk, a jutalomdíjat felerészben az a bécsi kereskedő kapja meg, aki a bécsi rendőrséget Krivány nyomára vezette, másik felét pedig azok között a rendőri közegek közt fogják felosztani, akik az elfogatásban közvetlenül részt vettek.

— Mister Balthasar. A Vigadóban holnap este egy mister Balthasar nevű amerikai bűvész fogja produkálni csudálatos mutatványait, amelyekre a budapesti spirítuszták is kíváncsiak lehetnek. A bűvész, akinek produkciói akkor érik el tetőpontjukat, mikor egészen az ind mágusok módjára élettelen tárgyakat indít a terebben sőt a terebe, a többi fakateművészeketől eltérően, kivételképen magyar ember, s így mai bemutatkozása alkalmával szerkesztőségünk által röviden a magyar Boskónak neveztetett el. Mister Balthasar ugyanis az est folyamán megjelent szerkesztőségünkben s egy ezüst forintossal oly csudálatos mutatványokat végzett, hogy ahhoz képest az összes budapesti szalonokban máskálzó ezüstforintosok valószínűleg tekenősbákáknak mondhatók; ezután pedig egy csomag magyar kártyával mutatott olyan dolgokat, hogy a jelenlevők önkéntlenül így szóltak: „Emil, te csalész!” Miután még mister Balthasar a hasbeszélés művészetének segítségével egy részeg artistát varázsolt ablakaink alá és később élénk párbeszédet folytatott egy ismeretlen gentlemannel, aki a kályhalyukból panaszkodott, hogy ott nem jól érzi magát: a magyar születésű bűvész őt perczezel nyolcz előtt távozott tőlünk, még az ajtóból figyelmeztetvén bennünket, hogy nézzük meg, az összes asztalaink föl vannak cserélve. Tekintettel arra, hogy mister Balthasar — saját elbeszélése szerint — a bűvészetet autodidakszis útján sajátította el, szerkesztőségünk azzal a benyomással oszlott szét vacsorára, hogy az önképzés diadalai páratlanok.

— A megsötött szerecsen. Krajnából, és Ausztriának más részeiből számtalan fakereskedő vándorolt ki Louisianába és New-Orleansba, Amerikába. Ezeknek a fakereskedőknek egyike érdekes levelet küldött egy bécsi lapnak. A levélben egy lynchelésről is van szó, amely az ismert lynchelési módtól eltérően újítást hoz be az amerikai népitálkozásba. A levélnek ez a része így

szól: Néhány nappal ezelőtt megölték a New-Orleanstól tizenhárom mérföldnyire levő Bentonban egy fiatal embert, egy előkelő család tagját. A gyilkosságot négerkötöttek el. A gyilkosokat elfogták és megkötözve Bentonba vitték, hogy ott lassan megsüssék őket. A bentoniak nagy nép-demonstrációt rendeztek a lyncheleggsel kapcsolatban, s az „Iron Mountain Railway Company” különvonatát indított Shreveportból Bentonba. A különös „mulatság” persze sok idegent csábított össze, s a színház igazgatója keservesen panaszkodott, hogy aznap este egy lélek sem volt a színházban. Így terjesztik a fehérkötött a fekete közt.

— **Baleset egy gyárban.** Ma délelőtt a Külső Váci-úti Nicholson-féle gyárban szerencsétlenség történt. Fanovics József kazánkovácsnak ugyanis munka közben egy kazán a lábára esett, úgy hogy alsó lábára eltört. A súlyosan sérült embert a Rókus-főházban ápolják. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapítása végett, hogy a balesetért kit terhel a felelősség.

— **Tragédia a kaszárnyában.** Megírtuk néhány nappal ezelőtt, hogy a soproni honvédkaszárnyában Szabóky Andor hadnagy vívaskodásban véletlenül agyonszúrta Murvay Dénes főhadnagyot. A tragikus véget ért főhadnagyot ma délután temették el. A grófokisértelet Ince István főhadnagy, Murvay bajtársa vezette. Megható volt az a részvét, melylyel a város közönsége a főhadnagyot sírjához elkísérte. A koporsó el volt árasztva bokrétaikkal és széleszalagu koszorúkkal. Szabóky hadnagy rózsákból és gyöngyvirágokból kötött koszorút tett a sírra. A koszoru széles fekete szalagján ez a felirat áll:

Kesergő barátod — Szabóky. Isten veled!

A végzetes vívás ügyében hír szerint hadbírószági vizsgálatot indítanak az ellen a százados ellen, aki a hegyes kardokat rendelte és nem gondolt arra, hogy a széles rostélyzatu vívófárcsához nem lehet azokat veszedelem nélkül használni.

— **Garázda legények.** Szukop József, Mukri Lajos és Kucserka Géza kőműves-szolgák tegnap este a Szondy-utca 56. szám alatt levő vendéglőben többet vittek be az italból a kelleténél. Részségükben a korcsmárost sértegetni kezdtek és minduntalan belenyúltak az oldalán csingó pénzecske táskába. A vendéglő végre is megszokta a dolgot és rendőrt hívatott. Amint az 1379. számú rendőr a helyiségre lépett, a garázda legények valószínű harcra kezdtek vele. Székrek, pöbörök repültek a rendőr felé, ezenkívül ütötték-verték azzal, ami éppen a kezük ügyébe került. A rendőr kardot rántott és Szukopot, aki leginkább hősködött, súlyosan megvágta. A másik két legény, látva a kardot, megugrott. A rendőrség emberei azonban rövid kutatás után rájuk akadtak és a rendőrségre vitték őket, Szukoppal együtt; most csendháborítás és hatóság elleni erőszak miatt megindítják ellenük az eljárást.

— **Betörés egy árvaházba.** Ezelőtt öt évvel, 1893. december 7-én, Pécsen a megyei árvaházba betörték. Néhány száz forint értékű ruhaneműt és értékes tárgyat vittek el a betörők, akik a legnagyobb valószínűség szerint kőbor cigányok voltak. A rendőrség le is tartóztatott egy Kovács József nevű cigányt, aki azonban a börtönben felakasztotta magát. A nyomozást ezután is folytatták ugyan, de semmi elfogadható nyomra nem vezetett s az öt év előtt elkövetett betörés már egészen feledésbe is ment. Most azután ráakadtak a betörőkre. Selényi Antal rendőrbiztos ugyanis kinyomozta, hogy a lopott tárgyak nagy részét Magyar-árvaházban, a Gáspár testvérek, Gáspár Pál és György, rejtgetik maguknál s hozzájuk egy Kuku Örsze csúfnevetű cigányasszony, akit igazi nevén Korpás Erzsébetnek hívnak, vitte azokat. Az asszony, aki most valami más bűncselekmény miatt is vizsgálati fogságban ül az ügyészség fogházában Pécsen, beismerte és meg is nevezte az öt éves betörés tetteseit, kiket most együttesen keres a rendőrség és a csendőrség.

— **A bécsi rablőgyilkosság.** December 27-én reggel Bécsben a Haymerley-utca 27. szám alatt egy házban — mint megírtuk — meggyilkolva találtak Hofer Franciszát, egy magános leányt. A tettest a bécsi rendőrség még nem tudta kinyomozni, de megállapította pontosan a leánytól elloptott holmik jegyeit. A bécsi rendőrség ezt a 1 gyűjtemény a budapesti rendőrségnek is megküldte, és ezáltal felszólítást intézett hozzá, hogy ha va-

laki a tárgyak után valamely, a tettes kilétére vezető adatra találna, azt a bécsi rendőrséggel haladéktalanul közölje. A főkapitányság megtette a szükséges intézkedéseket.

Naptrend.

Naptár: Péntek, január 6. — Római katolikus: Vízkereszt — Protestáns: Három király. Görög-ország: december 25.; Nagy Kar. — Zaidó: Tabet 24. — Nap két: reggel 7 óra 33 perc, nyugszik: délután 4 óra 7 perc. — Hold két: éjjel 1 óra 21 perc, nyugszik: délelőtt 11 óra 2 perc.

A miniszterek nem fogadnak.

Téli tárlat az új műcsarnokban, nyitva délelőtt 9-től délután 4 óráig. Belépti díj 50 krajczár.

A Nemzeti Szalon kiállítása (Ferenciek tere 9.) nyitva délelőtt 9 óráig, délután 3 óráig. Belépti díj 20 krajczár.

Nemzeti múzeum régiségtára nyitva d. e. 9-11-ig. Főbb tárlat, köztük a néprajzi osztály is, 50 krajczár belépti díj mellett tekinthető meg.

Kereskedelmi múzeum a városligeti iparcsernokban nyitva d. e. 9-től d. u. 3-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig.

Az egyetemi fűvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási kőképe, Városliget, Andrásy-út végén, látható reggel 9-től este 12 óráig. Belépti díj 50 kr. Gyermeknek 30 krajczár.

Herkó páterek harcza.

A történelem eddig két Herkópátert ismert. Az egyik jászói plébános volt a tizenhetedik század végén, arról nevezetes, hogy tüzzel, vassal pusztította a tornai protestánsokat. A másik Herkópáter Markos Gyula, Budapestben lakó, veszprémi áldozó papnak a heli lapja, amely arról nevezetes, hogy néppárti, mosdatlan és minden tekintetben szerkesztőjének és kiadójának a képmása. Fenyvesi Adolf szerint, aki azt tartja, hogy a mű mindig azonosítható a mesterével, a Herkópáter között abszolút semmi különbség nincs. Ha csak az nem különbség, hogy a Herkópátert nyomdában stereotípiák, verőkefe és matrice segítségével, Markos páter pedig az utcán, kávéházban és mindenütt különféle hosszúságú, legjobbfajtaiban somfából készülő eszközök és gyöngédebb érintésre kevésbé alkalmas tenyerek közbejöttével.

A történelem azonban sürgős korrekúrára szorul. Néhány nap óta egy harmadik Herkópáter is megjelent a horizonton, amely arról nevezetes, hogy erős hadilábra helyezkedett közvetlen elődjével. És itt a mese csomópontja, amelynek megoldása námi előismereteket tételez föl.

Markos Gyula, tulajdon nevével Markovics Gyula, veszprémi áldozópap, az egyházpolitika idején otthagya egyházmegyéjét, (jósáztárból vagy nem, azt nem tudni bizonyosan), és Budapestben klerikális színezetű vicczlapot indított, „Herkópáter” cím alatt. Változó szerencse kísérte a kis újság útjait, hol több volt az előfizető, hol kevesebb, de sohasem annyi, amennyi jövedelemnek elegendő lett volna. A szerkesztő magatartása ellenben rendkívül szilárd volt, politikai szempontból is, a kihasználható pénzforrások szempontjából is. Mind a két irányban tántoríthatatlan a szó legszorosabb értelmében.

Állandó segédelmet szerzett Hornig Károly veszprémi püspöktől és kisebb-nagyobb kölcsönt, akitől csak tudott. Az így összeszedetetett pénzből külön nyomdát rendezett be, mely jövedelmezőség szempontjából mivel sem előzte meg az újságot.

Az általános választásoknál néppárti programmal jelölt is volt, a pártiroda jelöltje az alsó-dobosi kerületben. A katolikus autonómiai választásoknál is föllépett, s a mikor kerületi képviselő nem lehetett, egyik dunántúli esperes kerületben hortyogott maga mellett, hogy mint esperes kerületi kiküldött szerepelhessen a kongresszuson.

A föllépés azonban mind a két alkalommal sikertelen volt s mérleget Markos páter néhány apróbb de nem jelentéktelen budapesti kalanddal iparkodott helyreállítani.

Igy némi összeköttelést szerzett egy hosszú csőrű és hosszú lábú madárral, ami katolikus papnak Gergely pápa óta határozottan tilos.

Valami utcai összeszólalkozást is eszközölt Markos páter, amely kölcsönös könnyű testi sértésekkel végződött.

Ezután pedig, hogy a rendőrség valahogy meg ne feledkezzék a Herkópáterről és személyesítőjéről, valami kihágást cselekedett meg Markos úsztelendő ur és e miatt meg is büntették.

És se Hornig Károly veszprémi püspöknek, sem a néppártnak nem jutott eszébe, hogy Markos Gyulát állandó kegyükből excommunicálják.

Czélirányos körülmény is volt ez a „Herkó páter” sorsára, mivelhogy a hitelezők rendszeresen ennek a változatlan gráciának a morzsákaiból táplálkoztak. Legtöbbször ugyan Markos páter ült egyedül az asztalnál, de néha legalább a maradékra más is szerkezhetett jogot, főképen, ha elég sulyos tenyerekkel volt megáldva.

Egyszer azonban többen jelentkeztek s valamennyi kellőképen lévén kvalifikálva, Markos páter kétségbe esett és hogy a hitelezők türelmetlenségét igazságos szigorral büntesse, eladta a nyomdát.

— Nesztek — mondotta nevetve — most gyertek foglalni!

A nyomda a főváros kezébe került, részben abból állították össze a hivatalos házi-nyomdát.

Hanem hátra volt még a lap. A hitelezők már a postán is jártak, hogy legalább azt a néhány forintot kaparítsák el, ami előfizetesképpen jő.

Markos páter felhívta a vidékről az öcséjét és közjegyzői okirattal ráruházta a lap tulajdonjogát. Már most, solatus omnia fenore, nagy vigyággal volt, mert a hitelezők mit se vehettek rajta. Az öcsé azonban élni kezdett a kiadói joggal s már-már hajbahaptak, mikor Markos írásos bizonyítékot vett öcséjétől arra, hogy a tulajdonjog közjegyzői átruházását csak névlegesnek tekintik.

Most pedig e miatt különböztek össze és most következik a történet csomó pontja. Markos páter ott hagyta a lapot és az ő közreműködésével megszületett a harmadik Herkópáter: a „Magyar Herkópáter”, ami miatt a történetet korrigálni kell. A Magyar Herkópáter alakra, tartalomra, teljesen azonos kedves papjával, a Herkó páterrel, csak iczi-piczi betűkkel a czim fölé van az a megkülönböztetés nyomtatva, hogy „Magyar.”

Az előfizetők kapták mind a két lapot s nem tudták hamarosan, hogy mi történt a redakcióval elmebeli tekintetben. Mert a két újság csodálatos képpen hasonlított egymáshoz. Még a betűk is olyanok voltak, mintha egy gép alól kerültek volna ki.

Markos páter észrevette azt a dolgot s kinyomozta, hogy kedves öcséje, a „Herkópáter” szerkesztője, kilelei a „Magyar Herkópáter” első példányát, amint a nyomdából kikerül, szalad a fényképezőhöz, lefotografáltatja a képeket s ezek segítségével nyomtatja ki a saját lapját, a „Herkópáter”-t.

Továbbá más kelemetlenségek is történtek. A páter, talán elvesztette a lakása kulcsát, lent hált a napokban a nyomdában, a gép mellett. Vánkosul a czimszalagok szolgáltak. Kedves öcséje, valószínűleg kedélyesség szempontjából kinyomozta a lakásváltozást, éjféltájban belopódzott a nyomdába és a czimszalagokat kikaparta huzgálni a bátyja feje alól.

Nagy láрма keletkezett, amely dulakodással végződött. Hogy ki hentergett a földön, azt még csak ezután derítik ki a — törvényszéknél, ahova most az egész testvér-háborút terelték.

„Etherion.”

Ez alatt a czim alatt irtunk a minap Brush amerikai természettudósának felfedezéséről. Most lapunknak egy természettudományokkal foglalkozó barátja, aki figyelemmel kíséri a külföldi tudósársaságok működését, a következőkben mondja el Brush felfedezésének történetét:

Néhány hónappal ezelőtt az amerikai természettudósok New-Yorkban tartott gyűlésén Brush azzal az állítással lépett elő, hogy neki sikerült az aether vagy az ehhez legalább is legközelebbi rokonságban levő anyagot izolálni. Brush az anyagot a levegőből elvont hidrogén vizsgálata közben fűdözte fel. Vizsgálatait végezte, miközben legfeljebb volt az ismeretlen anyag tömegeinek rendkívül reagens sebessége, amelyet ő, hozzáfutólag, másodpercenként száz angol mérföldben állapított meg.

A gáz sűrűsége a hidrogén sűrűségéhez viszonyítva ($H = 1$) 0.0001, tehát a hidrogén sűrűségének tízezerdrésze, fajhője pedig, szintén a hidrogén fajhőjéhez viszonyítva, annak latezerszerese. E fizikai sajátságokra támaszkodva, nemcsak a gáz elemi voltát tartotta Brush lehetségesnek, hanem egyenesen meg volt győződve, hogy az nem lehet más, mint a mindenséget betöltő, rezgési változataival a fényt, villamosságot szülő, az anyag szerkezetét szabályozó éther, melyet ő „etherion“-nak nevezett el.

Erre már most a Brush által előadott eljárás szerint Crookes, az ismert kitűnő angol chemikus beható vizsgálat alá vette a „felfedezést“ s a Brush előtt ismeretlen új elemnek tartott anyag elemi voltát már vizsgálatai legelső jelenségei alapján kétségbe vonta. Kísérletei további során tényleg meggyőződött, hogy a Brush-féle etherion sem nem elem, sem nem aethes, de nem is ismeretlen anyag, hanem csak rendkívül hígított vizgőz!

Crookes a nagy hígítási vizgőznek légüres térben tapasztalható magatartását már régebb idő óta ismerte; a vizgőz ily állapotban észlelhető sajátságaival az etherionnak Brush által jellemzett sajátságai mindenben egyeztek s így Crookes, midőn Brush felfedezése tudomására jutott, már szinte bizonyos volt afelől, hogy az etherion nagyhígítási vizgőznél nem egyéb. Így, mielőtt még ellenőrző kísérleteit megkezdte volna, már az eredményről tisztában volt.

A nagyhígítási vizgőznek a Crookes által csak a praecedens után nyilvánosságra hozott tulajdonságait utóbb mások által végzett kísérletek is igazolták. Nevezetesen: a víztömszék mozgási sebessége a légüres térben rendkívül nagy, amivel természetesen a jelentékeny hővezetőképesség és a feltűnően csekélynek látszó fajhő is összefügg. Ezek tényleg oly physikai tulajdonságok, amelyek előtt a leggyakorlottabb physikus és chemikus is gondolkozva áll meg, mert az ismert anyagok ismert tulajdonságai között ezek nincsenek meg.

És tényleg Brush kísérleteit is ezek az ismeretlen tulajdonságok vitték tévedésre; az ő hibája egyedül az, hogy az előtte ismeretlen anyag tulajdonait csak a fizikai sajátságok annyira bizonyossá tették előtte az anyag elemi voltát, hogy az ellenőrzésről teljesen megfeledkezett: elhanyagolta ugyanis az anyag chemiai sajátságainak pontos megvizsgálását s így könnyen megmagyarázható, a különben jeles természettudós tévedése.

Ez az „etherion“ hiteles története.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Hírek a Népszínházról. A Népszínház néhány tagjának gyöngékedése folytán a műsor akként változott meg, hogy ma, csütörtökön, a „Bibliás asszony“ helyett a „Czigánybáró“ került színpadra; holnap délután pedig a „Telen“ helyett „A vörös sapka“-t fogják játszani és vasárnap este az „Ördög mátkája“ helyett a „Diákisasszonyok“ kerül színpadra. — „Miklós király“ a czime Barna Izsó új operettejének, melynek szövegét Ujvári Béla írta és mely a Népszínház egyik legközelebbi újdonsága lesz. A darabot már javában tanulja a személyzet és a fő női szerepeket Hagyi Aranka és Bárdi Gabi fogják játszani.

* Stuck a művészetről. Stuck Ferencz, akinek „Sphinx“ című képe néhány év előtt oly nagy feltűnést keltett Budapesten, mostanában egyik látogatója előtt rendkívül érdekes véleményt mondott a művészet fejlődéséről. „Hogy mit várhatunk a művésztől — mondá — azt sem most, sem máskor nem lehet előre látni. Mert nem az adott művészi viszonyok eredményezik ezt (amint többnyire hiszik), hanem kizárólag a meglévő és a várható művésze gyérisége. A művészet irányát mindig néhány vezető szellem mutatja.

Miként beszélhetünk tehát ma arról, hogy milyenek lesznek a vezérlő szellemek jövődjé utjai? Hiszen az illetők maguk sem tudják. És ho-

gyan vegyük számításba azokat az ismeretlen genieteket, akikkel talán a jövődjé évek fognak bennünket megajándékozni? Talán jönni fog egy nagy egyéniség, aki mindenkit felülmul és egészen új megnyilatkozásokat hoz magával, amelyről ma még fogalmunk sincsen.“

A naturalizmusról Stuck a következőket mondta:

„Mit naturalizmus! Örülünk, hogy átesünk ezen a perioduson. Persze, szükségünk volt rá, de csak mint átmeneti állapotra. Elfelejtettük volt a feztészetet. Az alapfogalmaknál kellett ismét kezdenünk. A természet pontos utánzására törekedtek. A gondolkodás kárhózas volt. Minél kevesebb szelleme volt valakinek, annál tökéletesebb volt a sikere. De állandóan ez nem maradhatott így. A képzelem és a gondolat követelték a maguk jogát. Lépésről-lépésre hódították vissza az elvesztett területet — és ma már majdnem korlátlanul uralkodnak felette.“

Stuck különben most Spanyolországba utazik, hogy ott Velasquez tanulmányozza.

* Wagner Szigfríd operája. Wagner Szigfríd „Bärenhäuter“ című operája, amelyről több ízben tettünk már említést, 22-én kerül színpadra először a müncheni udvari Operában.

* A három kócsagtoll. Sudermann Herman új darabot írt, amelynek „A három kócsagtoll“ a czime. A darabot holnap mutatják be Berlinben.

* Az új nemzedék. Az országos színészakadémia növendékei vasárnap tartják meg harmadik bemutató-előadásukat, ezuttal Újházi vezetése mellett. Színpadra kerül: a „Virágfakadás“ Muraitól és a „Csók“ Dóczytól.

* Hangverseny. Rothauer Teréz berlini udvari operatársulat dalestélyén, amely hétfőn 10-án lesz a Royal termében, Popper tanár egyik tanítványa, Perényi István mutatkozik be először a közönségnek. Mesterének néhány szerzeményét fogja eljátszani. Rothauer kisasszony iránt igen nagy az érdeklődés; a művésznő évek óta nem lépett föl nyilvánosan hazájában.

* Az iparművészeti aranyérem. Megkértek a következő sorok közlésére:

„Rippl-Rónai József festőművész ur a hírlapokban panaszt emelt annak a jurynek az eljárása ellen, mely hivatva volt az „Iparművészeti aranyérem“ kiadása iránt javaslatot tenni. Nem tudom ki informálta Rippl-Rónai urat, mikor Wlassics miniszter ur, kit a döntés illet, a javaslatot még kézhez sem vette, annyi bizonyos, a jury álláspontjára vonatkozó állítások nem felelnek meg a valóságnak. Egyébként az aranyérem kiadására nézve a szabályzat a következőképp intézkedik: „3. A muzeum aranyérme csak kompozíció és kivétel tekintetében feltétlen becsü műipari termékért ítélhető meg. Első sorban oly kiállítók veendő tekintetbe, kik általuk újonnan meghonosított valamely iparágban a fentebbi feltételeknek megfelelő egy vagy több terméket mutatnak be“ . . .

Ha a díjra érdemes kiállítási tárgy a bejelentés szerint valamely tervező művész és műipáros, illetve több személy közreműködésével jött létre: a pályabírók a felforgó körülmények kellő figyelembevételével határozza meg, hogy az érem esetleg önállóan egy, vagy együttesen több közreműködőnek ítélendő-e meg? A pályabírók tagjai. a) Az országos magyar iparművészeti muzeum igazgatója és őre. b) Az országos magyar iparművészeti iskola igazgatója. c) Az iparművészeti társulatnak választmányja által titkos szavazás útján választott két kiküldöttje. d) A vallás- és közoktatásügyi minisztérium képviselője. e) A kiállítók két bizalmi férfa.

Budapest, 1899. január 5.

Radács Jenő,
mint a bíráló-bizottság elnöke.

* A zenepiacról. Cserey Elizától érdekes füzet jelent meg, hat, zongorára írt, szerzeményvel. A czimeik: Hunyady-csárdás, Idylle de Suisse, Enfant du printemps (keringő), Margit-csárdás, Burleszk (polka) és Petite badinaga (tipeg). Hol hangulatos és fülbemászó, hol tázes

és táncra csábító kompozíciók ezek, és így a népszerűség útját kivétel nélkül meg fogják tenni. A füzet két forintért kapható a szerzőnél. (1. kerület, disztér 2. szám).

Kassai visszavonulása.

Amióta híre ment, hogy Kassai Vidor, a Népszínháznak kitűnő művésze, bucsut mondott a világot jelentő deszkáknak és penzióba vonult, egyre-másra folytak a találgatások, hogy miért hagyta el Kassai, még csak bucsut sem véve, azt a közönséget, amely őt annyira szerette? Kassai nem nyilatkozott s a Népszínház hivatalos kommunikációi is nyílt kérdésnek hagyták távozását.

Egy hírlapírónak ma alkalma volt a művészzel beszélgetni s a téma természetesen azonnal Kassai visszavonulására csapott át. Eleinte nagyon tartózkodó volt. Látszott rajta, hogy ezt a tárgyat kerülni óhajtja.

— Hát komolyan nyugdíjba akar menni?

Kassai hallgatott egy darabig, mintha a lelke mélyén keresgélne; aztán a töle megszokott filozófiai nyugalommal mondta:

— Harmincz éve taposom (sőt rugdalom) a világot jelentő deszkákat, mint a vig elem munkása. Megszoktam már, hogy tőlem semmit sem vesznek komolyan. Butának tartottak mindig (színháznál ez kölcsönösen így szokott lenni), — lehet, hogy igazuk volt, de már belefáradtam.

— De hát miért ment penzióba? Hát nem volt meglegedve a Népszínháznál?

— Mielőtt a Népszínházhoz kerültem — mondta Kassai — könnyebben türtem mindent, mert még volt reményem, hogy majd odajutok, ahova nem bírtam: a Nemzeti Színházhoz, ahol sokféle használatosságomon kívül főként apró shakespearei-szerepeket óhajtottam játszani. Eljutottam a Népszínházig. Itt mindenekelett meg kellett alkudnom az öblös épület arányaival, szervezetem és játékom rovására is; több színház akkor még nem volt. Tizennyolcz év telt így el; amott, a kerepesi-ut elején, hiába zörgettem újra.

— Hát nem juthatott be a Nemzeti színházhoz?

— Nem. Emiatt pedig csakhamar egy lesújtó körülmény nehezedett rám, amely ebben a kérdésben nyert kifejezést: Mit keresnek a férfiak ott, ahol nincs rájuk szükség? Igen ám, de ha férfiakra nincsen is szükség ennél a színháznál, a férfiaknak bizony mégis szükséges e színház, mert a primadonnák körül legalább annyi szerep mégis jut nekik, mint a burgonyának a hus körül, amelyet a boszus cseléd vagy szakács is hamarosan moalékba dobhat.

— Azt beszélik, hogy beteg s ezért megy el.

— Csakugyan, ezek a tapasztalatok beteggá is tettek. Ha nem lett volna gyomrom, könnyen segitettem volna magamon, — igen, csak hogy van! E mellett van még egy erős meggyőződése is, tudniillik, hogy e földön a független étellel semmi sem ér föl, ennek pedig az alapja: a vagyon. Láttam, hogy pénze csak a fővárosnak van. Láttam azt is, hogy itt (mint már a burgonyáról tudjuk), ha a minőség nem, de a mennyiség mégis csak számít és adnak is érte valamit. Furcsa, hogy a művészetben is minőség az érték (de nem nálunk, még a primadonnáknál sem). A kevesebb, de jobb minőségért csak keveset adnak. Ez azonban még megjárna, ha a pénz is olyan volna, mint a művészet, de nem olyan ám, mert a pénznél nem a minőség a mennyiség, de a mennyiség a minőség. A mennyiségre adtam hát a fejemet. A munkamennyiség meg is lett volna, de a fizetésben nem sokra vittem. Ez a mennyiség megfogyasztotta erőmet, míg utóbb izgatott, fáradt lettem. Bántott minden, némely úgynevezett főbbvalók, sőt még némely pályatársam modora is, pedig ezek elviselésében régi mester voltam már.

— Ugyan ki bántotta?

— Gyakran bántottak, amikor nem is akartak, úgy, hogy féltem én már nemcsak az igazgatótól, a rendezőtől, az ügyelőtől, a csengettyűtől, az óramutatótól, de talán még a színház macakájától is. Idegeim fölmondták a szolgálatot, és én,

aki mindig függetlenség után törekedtem, rabszolganak éreztem magamat. Nem állítom, hogy valami sokat érek, de mégis, ha jobban fizettek volna, hogy majdan nagyobb függetlenséget biztosíthassak hátralevő napjaimra, hát akkor még megerőltettem volna magamat.

— Rosszul fizették?

— Igen. És minthogy a többért is keveset adtak, én a kevesebb munkát választottam, némileg a minőség javára is. Persze, hogy ezért még kevesebbet adtak. Keveset pedig ma már a nyugdíjam is ad, a hozzá függetlenséget. Hogyne választanám hát inkább ezt?

— De hiszen még a javaerejében van! Korán lesz még nyugdíjba mennie!

— Lehet. Erre a lépésre még egy ok készlet, amely nemkevésbé fontos. Szerintem éppen a színészi pálya az, amelyet akkor kell otthagyni, bármint fájjon is, amikor még sajnálják távozásunkat. Így lehetőleg friss emlékezetében maradjunk legalább azoknak, akik láttak bennünket. Mert nem képelek riktón szomorúbb lelkiállapotot, mint amikor megérdemelt vagy meg nem érdemelt tapsok után pisszegés kísért utunkra. Sokat mondhatnak még, de ezekről majd csak a naplómban fogok bővebben beszélni.

— Ezek az ön távozásának okai?

— Egyéb okokat ezuttal nem tudok fölhozni, mert olyan burkoltak, hogy még csak sejtem, vagy éppen képelem őket.

— Miért nem bucsuzott el legalább a közönségtől?

— Hogy nem bucsuzom, ennek több oka van. Először is nem szeretnék olyan bucsut venni, hogy másnap megint próbára menjek. Másodsor pedig a bucsu csak áthidalhatatlanabbá tenné visszatérhetősémet, a szegény pályatársaim különben is sovány érzényét tenné soványabbá, s éppen újévkor. Harmadsor meg félek, hogy a bucsuzás annyira elzárkózhatna, hogy játszani sem bírnék, micsoda vig előadás lenne az? A bucsuzás általában mindig szomorú mindenik félre, s még szomorúbb az egyik félre, ha örvendetes, a másik félre; ha pedig mindkét félre örvendetes, — no, ebben az egy esetben még kívánatos is, de ez az eset részemről nem forog fenn. Nincs ezen nekem miért örülni.

— Igaz, hogy koronkint fel fog még lépni?

— Nem tudom, mert a nyugdíjalapszabályaink tiltják. De hiszen nem is távozom én el voltaképpen. Gátol ebben a nagy természet akarata (a tudósok szerint: törvénye), amely a földhöz lánccal mindnyájunkat, s talán örökre!

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

• Prometheus a világirodalomban. A Szabad Lyceumban Hegedűs István egyetemi tanár ma folytatta „Prometheus a világirodalomban” cím alatt megkezdett előadását a Magyar Tanítók Kaszinójában. Ez alkalommal behatóan elemzi a „Lelánczott Prometheus”, kimutatta helyét a Prometheus-trilógiában és arra az eredményre jött, hogy Aischylos magában a görög mondakörben oldotta meg, és pedig a vallásos felfogással összhangban, a Prometheus-mythosban rejlő fenséges problémát; de elméjének mélysége, lángeszű észrevételei ugyancsak termékenyítőleg hatottak arra, hogy a mythosban rejlő nagy emberiségi kérdést a későbbi korok nagy költői és gondolkodói (Byron, Goethe, Quinet, Shelley, Ackermann) a maguk egyéni világnézetük kifejezésére zsákmányolják ki. Az ember-gyuró, az emberi kultúra és-elemét: a tüzet őrző és a vézzel nyílt harcra szálló Prometheus a mai kor hit-problémájának hordozójává emelkedik. De Hegedűs ép e ponton mutatta ki a veszélyt, mely a bölcselmi kérdéseket rejlő mythos feldolgozásánál az újabb kor költőit tévútra vezette. Aischylos megmaradt a görög világban. A „Feloldott Prometheus” hősré ugyancsak görög hős: Herakles emelkedik, a Tűzhozó Prometheus pedig, a Prometheus emléket őrző ünnep mythikus darabjaként tekinthető. Mint az Eumenidák az areopag ósrégi hagyományait szenteli meg a drámai formában, a „Tűzhozó Prometheus” a Fáklya-futás ragyogó

ünnepének mythikus eredetét tünteti föl költői formában. Előadó gondosan megjelölte azon helyeket, melyek a későbbi feldolgozásoknak kúnduló pontul szolgáltak.

Jókai összes munkái.

Jókai Mór ötvenesztendősi írói jubileumának ötödik évfordulóján, 1899. januárius hatodikán, ma, jelent meg a koszorus költő összes munkáinak utolsó kötete. A kiadók, a Révai-Testvérek irodalmi cége naptár szerint is pontosan adja át ezt a becses és most teljes gyűjteményt számos előfizetőinek. Ötvenöt évvel azután, hogy a komáromi fiskális ábrándos szöke fia a „Zsidó fiu”-val akadémiai dícséretet nyert: Magyarország együtt látja a tizenegy hosszú lusztrum páratlanul fényes termését, diszes száz kötetben.

A kiadók a száz kötetből az utolsó sorozatba (91—100) Jókai legújabb munkáit foglalták belé. Az újabb elbeszéléseket, a „Barátfalvi levita”-t (az „Elátkozott család” folytatását), a „Leventét”, az „Utazás egy sirdomb körül”, továbbá Jókai költeményeinek eddig még ki sem adott együttes gyűjteményét, azután a mester írói memoireit (96—97) és végül a Jókai-jubileum történetét. Ez a századik kötet s ezt külön-lenyomatban is közzétette a kiadó részvénytársaság igazgatója, öt év előtt a Jókai-jubileumnak is egyik leglelkesebb rendezője: Révai Mór. „Emléklül mindazoknak — ugymond a könyv ajánlása — akik az 1894. január 6-iki országos Jókai-ünnepet kezdeményezték, létrehozták és rendezték.”

Ebben a kötetben, amelyben a jubileumi ünnep leírásán kívül megvan az átadott üdvözlések, diszoklevelek és ajándékok jegyzéke, Jókainak önéletrajza, az előfizetők névjegyzéke és statisztikája (összesen 4354-en vannak), ebben a páratlanul érdekes kötetben a legérdekesebb két fejezet. Az egyik a Jókai műveinek teljes bibliográfiája. A legelső munka, a „Gyermekekori vers”, a kilenczéves Jókai Mórtól 1834-ben jelent meg a „Társalkodó”-ban. Ezt követi 1839-ben a „Regelő”-ben az „Egy adoma”. Az 1844-iki évről a „Pesti divatlap”-ban már három költői munkával szerepel és az 1846-ik évben azután megtaláljuk Jókai első kiadóját: Hartleben C. A.-t. (Hétköznapok. Regény két kötetben.) A következő félszázad alatt azután Jókainak még ezeket a magyar kiadókat látjuk: Heckenast Gusztáv, Geibel Ármán, Emich és Eisenfels, Emich Gusztáv, Müller Gyula, Számvald Gyula, Landerer és Heckenast, Beimel J. és Kozma Vazul, Lampel Róbert, Wodianer F., Athenaeum, Pfeiffer Ferdinand, Stampfel Károly, Révai Testvérek, Kilián Frigyes, Franklin-társulat, Ráth Mór, Berger Miksa, Singer és Wolfner, Grill Károly.

A másik kiválóan érdekes cikk a kötetben a költő Utószava, ahol elmondja, hogy a kétezer évbe csak úgy tudta beszorítani összes műveit, hogy számos hírlapi cikkeket és a „Negyven év visszhangja”-t, valamint a kölcsönzött tárgyú Benyovszky-regényt kihagyta belőle. Így is minden lapot meg kellett szaporítani két sorral a száz kötetben. Azután még köszönetet mond Jókai Mór a kiadóknak, a Franklin-társulat nyomdaintézetének, a könyv-árusoknak és „kedves pályatársainak”, a hírlapíróknak. „De aki előtt legmélyebb hazafiai hódolattal hajtom meg fejemet — végzi Jókai — az az én uram és fentartóm, a dícsőséges magyar nemzet. Soha még egy nemzet munkása úgy megjutalmazva nem volt, mint én a magyar olvasóközönség által. Éljen, viruljon, legyen dicső, boldog és szabad az én imádott hazám és nemzetem!”

FŐVÁROS.

(A hatósági tűzkárbiztosítás.) A pénzügyi bizottság a napokban tartott zárt ülésén a városi biztosító intézetről és a biztosító intézetek tüzelési járulékaról szóló javaslaton sokat változtatott. Így kimondotta azt, hogy a városi tűzkárbiztosító-intézet üzletkövét eleinte a tűzveszélyes gyárak biztosítására kiterjeszteni nem kellene, máárast a háztulajdonosok által a nyera házbörjövendelelem után fizetendő egy tízed számalékos tüzelési járulékot nemcsak azoknak kellene átengedni, akik ingatlanukat a városi biztosító-intézetnél biztosították, hanem azoknak is, akiknek háza már előzőleg több évre van biztosítva valamely magánintézetnél. A biztosító-intézetek részéről a Budapesten történt tűzkárbiztosítások évi bruttó-díjbevételét után fizetendő tüzelési költség-hozzájárulást az eredetileg tervezett öt százalékos helyett úgy állapította meg a bizottság, hogy az intézetek a közönséges lakóházak után tíz, a gyárak, színházak, áruháztárak után pedig két százalékot fizessenek. Végül a bizottság még azt is javasolta, hogy valahányszor a tűzoltóság oltás céljából kivonul és közreműködésével vagyont ment meg, a kivonulás és oltás költségeinek részleges megtérítése céljából a károsodott fél köteles legyen a kár nagysága és a tűzoltói személyzet tevékenysége arányában bizottságilag megállapítandó illetéket fizetni.

(Práter-utca—Bercsényi-utca.) A práter-utcai lakosoknak nem tetszik az utca neve. Először nem is magyar, másodsor azt se tudni, mi köze a práterhez, mikor az egész városrészben nincs práter. Most tehát folyamodtak, hogy az utcát a főváros Bercsényi Miklósról, Rákóczi Ferenc vezéről neveztessék el. A folyamodásban nincs semmi különös, csak a végére szurt megjegyzés, amely azt mondja, hogy mivel a Rákóczi-utca is a József-városban van, a Bercsényi-utczának is ott kell lenni, minthogy Bercsényi Miklós Rákóczynak a vezére volt.

(A jótékonyági egyesületek megrendszabályozása.) A belügyminiszter, amint már említettük is, fölhitte a fővárost, tegyen jelentést, nem tartja-e szükségesnek a jótékonyági egyesületek szigorúbb ellenőrzését. A tanács jelentést tett ma a miniszternek s azt mondja, hogy a jótékonyági egyesületek alakulása és ellenőrzése ugyan nem megfelelő de kéri a minisztert, hogy a dolgot törvényhozás útján rendeztesse, mert a főváros a kellő ellenőrzést a mostani törvények és szabályrendeletek alapján nem gyakorolhatja. Világosabban szólva, annyit jelent a tanácsnak ez a felirata, hogy alig van jótékony egyesület, amelyben két három bizottsági tag érdekelve nincs s ha a tanács ezeket az eddigi szabályok szigorú betartásával most kellemetlenségekbe sodorná, el-lenségévé tenné a fél köztörvényhatóságot. A bizottsági tag urakkal való jó viszony pedig tanácsnoki szempontból nagyon czélirányos, ami a legutóbbi restaurácziónál is eléggé bebizonyosodott, mert kis hiya volt, hogy a tanács legszorgalmasab tagjai el nem buktak amiatt, hogy nem tanultak meg hajlongani.

(Közterület vagy magánterület.) A belügyminiszter és a főváros között kemény konfliktus kerekedett. Schwicker Ferecznek a köztemető-úton van egy néhány száz négyszögöles telekterjedéke, ez előtt pedig a fővárosnak százkilencvennégy-négyszögölnyi magánterülete. Schwicker meg akarta venni ezt a területet, de oly keveset ígért, hogy a főváros szóba sem állhatott vele. Felelkezés útján az egész alku a belügyminiszter elé került, aki egyszerűen kimondotta, hogy a szóban forgó városi telek nem magántulajdon a fővárosnak, hanem közterület s így áruba sem bocsájtható, ami annyit jelent, hogy Schwicker ne aggódjék a szomszédos városi telek eszeleges beépítése miatt, egész bátran építhet az ő kis telekterjedékén, mert annak homlokzata a főváros elidegeníthetetlen közterületére esik majd. A tanács fölirt a belügyminiszterhez, hogy a döntés a főváros magánjogát sérti, mert az 1874. évi törvény alapján a telket jogerősen a főváros nevére telekkönyvezték s azóta is a főváros nevére van írva. Hivatkozott a tanács a környéken volt több telkére, amelyeket parcellázott s eladott s a kormány soha ez ellen kifogást nem tett. A főváros ebben a dologban nem mint hatóság szerepel, hanem mint a telek magántulajdonosa. A miniszter most válaszolt a tanács fölterjesztésére. Azzal kezdi, hogy a tanácsnak egyáltalán nincs is joga a miniszterhez fölírni és hogy a miniszter most mégis válaszol a tanács fölírására, az pusztán a szóban forgó fon-

tos közérdeknek köszönhető. Eszerint a miniszter felhívta, hogy a kérdéses telek közterület, mert a tanács a miniszter fölterésével szemben nem bizonyította eléggé be, hogy a telek a főváros magántulajdona. A telekkönyvi bíróság ítéletére pedig a miniszter nem ad semmit, mert azt a főváros le is jegyeztetheti, amikor akarja. A tanács most porós utra terelteti az ügyet.

(A magyar nyelv Kőbányán.) A kőbányai templomban eddig három nyelven prédikáltak, tótul, németül és magyarul. A kőbányaiak most kéri a tanácsot, rendelje el, hogy ezentúl a templomban csak magyar szentbeszédet tartsanak. Ez ma meg is történt.

(A Károly-kaszárnya pánczélszobája.) A Károly-kaszárnya gránátos-utczai részének az átalakításán nagy erővel dolgoznak; a munkálatokra a pályázatot már kihirdették. Most a főpénztár részére szükséges pánczélszoba berendezésére kerül a sor. A pánczélszoba elkészítésére most hirdetnek árlejtést s a pályázatban kizárólag hazai iparosok, vagy gyárosok vehetnek részt. A feltételek Heuffel Adolf középítési igazgatónál tudhatók meg.

(Torony a Halász-bástyán.) A főváros a Mátyás-templom alatt levő Halász-bástya rendezésével járó költségekre 1898-ban 130.000 forintot szavazott meg. Most azonban kiderült, hogy az összes költségek 337.000 forintra rúgnak. Ebben a nagy emelkedésben a főszerepet az vízzi, hogy most az északi sarokra nagyobb tornyot is terveznek és ez egymaga 35.000 forintba kerülne. Ebben az ügyben szakértő-bizottságot hívnak össze, amely véleményét mond afelől, vajjon van-e szükség esztétikai szempontokból erre a toronyra, vagy nincs. A bizottság tagjai: Schulek Frigyes, Steindl Imre, Pucher József, báró Liphay Béla és Hauszmann Alajos.

(Hatósági biztos a szegény gyermekoknál.) A fővárosi szegény gyermekkerület ügye ma foglalkoztatja a tanácsot. Mivel a vizsgálat még nincs teljesen befejezve, a tanács egyelőre abban állapodott meg, hogy hatósági biztosat nevez ki az egyesület élére s erre a tisztségre Szabó Albert János köztörvényhatósági bizottsági tagot kéri föl.

VIDÉK.

(A váci sikkasztás.) Zajos közgyűlés volt tegnap Vác városnak. Vácson — mint tudósítónk írja — hetek óta beszéd tárgya a városi vámkezelő viselt dolgai. Évekkel ezelőtt Lencső Sándorra bízta a vámok és helypénzek kezelését, melyből a városnak ezekre menő jövedelme van. A múlt év őszén feljelentés érkezett dr. Zádor János polgármesterhez és megindult a vizsgálat Lencső Sándor ellen. Kiderült, hogy a városnak az elmúlt évben sokkal kevesebb bevétel volt a vám- és a helypénzekből, mint más években. A vizsgálat részletes eredményét ma terjesztették be a városi képviselőtestületi gyűlésnek. Részletei iránt ropant érdeklődés mutatkozott a városban. A képviselőtestületi tagok egymásután szólaltak fel s a legerősebb megterhelést követelték Lencső ellen, aki — mint a vizsgálat kiderítette — visszaélt a város bizalmával. A képviselőtestületből bizottságot választottak, mely hivatva lesz azt az összeget megállapítani, melylyel a hűtlen hivatalnok megkárosította a várost. Ez a bizottság fogja a vizsgálat során Lencső feljelentői részéről bejelentett 250 tanút kihallgatni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A tejeskocsik róma. Tatár József megérdemli ezt a nevet, mert rövid két hónap alatt hét tejeskocsit lopott meg. Még pedig úgy, hogy a gazdátlanul álló kocsikat a reggeli vagy esti homályban egyszerűen elhajította. Aztán valami félre-eső utcában rendesen a szerszámot elvitte, a kocsi és lovat pedig ott hagyta. Tatár már öt ízben volt lakója az ország legtávolabbi vidékei fogházainak és örökre ki volt tiltva a fővárosból is. Mégis feljött és addig folytatta a tejeskocsik fosztogatását, míg egyszer épen azon kapták rajta, hogy tejeskocsinát és löszerszámot akar eladni valakinek. Elfogatása után egész csomó orgazdát nevezett meg, akik a mai végtárgyaláson vele együtt álltak a budapesti büntető törvényszék előtt. Azonban a tárgyalás folyamán kitűnt, hogy tavasz Tatár minuegyikkel elhitette, hogy az el-

adott holmi az ő jogos birtoka. Így a törvényszék valamennyi állítólagos orgazdát felmentette és egyedül Tatárt ítélte el hétrendbeli fogásért öt évi fe g y h á z r a.

— Zsuffolt börtönök. Az aradi törvényszék-nél ma ritka dolog történt. Az ítéleteket kihirdetve hatvanöt vádlottat csuktak be egyszerre. Közülük negyvenkettő a Soborainban történt zendülésben vett részt. A börtönök tulzsuffoltak.

„A mi kapitányunk.“ Leipniker Mór egy alkalommal a törvényben megengedett időn túl nyitva tartotta tejesarnokát. Drajkó János rendőr odament hozzá és megmondta, hogy ezért feljeleníti. Leipniker egy koronát akart a rendőrnek adni, hogy ne tegye ezt, de rosszul járt, mert a rendőr most már megvesztegetés miatt jelentette föl. Az ügyet ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszék. Leipniker kihallgatása alkalmával a következő humoros jelenet játszódott le:

Elnök: Volt már büntetve?

Vádlott: Nem.

Drajko rendőr: Megkövetem tekintetes törvényszék, igenis volt egyszer kibágásért büntetve nálunk a kapitányságon.

Elnök: Honnan tudja ezt?

Drajko rendőr: Láttam, mikor a jegyzőkönyvet felvette a kapitány ur.

Elnök: Hát ha csak a jegyzőkönyvről tud, nem bizonyos, hogy el is ítélték Leipnikert.

Drajko rendőr: De bizony, mert a mi kapitányunk nem szokott senkit se felmenteni.

Az általános derűtség lecsillapulása után a törvényszék nyolcz forint pénzbüntetésre ítélte Leipnikert.

— A Damjanich-utczai gyilkos. Az Alkotmány-utczai törvényház harmadik emeletén ma kíváncsiak sorfala között vezetle egy börtönőr Andrics Illést vizsgálóbírója Kiss István elé. A szálás, meglehetősen nyugodt arczu flu minden kérdésre őszinte választ adott a vizsgálóbírónak és bár nincs megtörve, mégis számos jelét adja bűnbánatának. Azt vallotta, hogy nem gyilkos szándékkal lopozott be Pollacsek Samu üzletébe. A terv akkor fogalmazott csak meg benne, amikor az üzletből kivazetó ajtó kulcsa beletörtött a zárba és fogva látta magát. A másfél óráig tartó kihallgatás az esetet meglehetősen kimerítette és a tanúk kihallgatása után a vizsgálat hamarosan véget ér, úgy hogy az ügy még a télen tárgyalásra kerül.

— Gyilkos asszony és leány. Annak idején részletesen megírtuk annak a két elvetemült asszony-személynek a bűnügyét, akik párját ritkító ember-telenséggel ölték meg férjüket és apjukat. A budapesti törvényszék Dobák Jánosnét, az asszonyt, életfogytig tartó és Dobák Marit, a leányt, nyolcz évi fegyházzal sújtotta. A gyilkosság története a következő: Dobák János, turai csász volt a gyilkosság áldozata. A múlt év január harminczegedikén este hazajött s enni kért. Majd szitkozódó szavakra fakadt és kést rántott felesége ellen. Ez férjére vetette magát s a dulakodni kezdtek. Ekkor közbejött a Mari leányuk és segített lefogni az apját. Az asszony birtelen hurkot vetett a férje nyakára, a lányával ketten aztán addig fojtogatták Dobák Jánost, míg holtan rogyott össze. Ott vizesztottak ketten egész éjszaka holtteste mellett, reggel pedig elrejtették a fáskanarába. Ott találták meg a csendőrök s így került Dobákné leányával együtt gyilkosság vádjával a pestvidéki törvényszék elé. A törvényszék előtt az asszony arra a kérdésre, hogy miért ölte meg férjét, azt felelte, hogy megfogadta, hogy vagy öt teszi el láb alól, vagy maga akasztja föl magát. A leány, aki már a börtönben is volt, ahol gyermeke is született, ép ily czinikus választ adott az elnök kérdéseire s egészen nyugodt lélekkel beszélt el, mint fojtotta meg apját. A pestvidéki törvényszék szándékos emberölést állapított meg és ilyen minősítés szerint ítélte el a két elvetemült nőt. A közzvaló és a két elítélt felelőszése következtében ma a tábla foglalkozott a bűnüggyel. A tábla Zubovich bíró előterjesztése alapján Dobák Jánosnét szándékos emberölés büntetése miatt tízenötévi fegyházzal sújtotta, tehát enyhítette a törvényszék ítéletét. A

leányra, Dobák Marira nézve megerősítette a törvényszék ítéletét és öt hónapot kitöltöttnek vett fogságából.

— Politizáló asztalos. Az asztalosok szaklapjában, mely időközben „Famunkások Szaklapja“-vá alakult át, tavaly sűrűn jelentek meg politikai tartalmu szociálista cikkek. A királyi főügyészség a cikkekből huszonegyet kiválogatott s Szabó Albertet, az akkori szerkesztőt, aki a szociáldemokrata pártnak az asztalosok között legismertebb agitátora s aki fél életét a börtönben töltötte szociálista dolgok miatt, sajtórendőri kihágásért följelentette a büntetőtörvényszéknél. Mint javíthatatlan szociálistát örökre kitiltották a fővárosból. Szabó elment Aradra s ott kapta meg a törvényszék idéző végzését. Megírta a törvényszéknek, hogy szívesen menne, de a rendőrség folyton a nyomában volna és letartóztatná, eselleg vissza is toloncolná. A törvényszék erre négy napra szóló salvus conductust váltott neki a rendőrségnél. Ennek alapján aztán feljött Szabó a tárgyalásra, de mielőtt ott megjelent volna, beszédet mondott egy népgyűlésen. A rendőrség erre detektiveket küldött utána s Szabó detektivekkel körülvéve jelenhetett meg a tárgyaláson. A törvényszék előtt a vádlott azt mondta, hogy ő nem lát a cikkekben politikát és felmentését kérte. A törvényszék a cikkeket politikai természetűeknek találta és Szabót kauzció nélkül való politizálásért két heti fegyházra s ötven forint pénzbüntetésre ítélte. A királyi ítélőtábla mai ülésén, Makay Dezső bíró előadása után, tekintettel arra, hogy Szabó Albert egyike a legszenvedélyesebb szociálistáknak, Szabó büntetését egy hónapi fegyházra emelte fel.

Az 1144-es.

A genfi fegyház egy rabja bejelentette az őrének, hogy beszélni szeretne az igazgatóval. Fontos mondanivalója van. Büntésait leleplezi...

— Elég a szóból, majd jelentést teszek.

A fegyencz nem beszélhetett tovább. Szigoruan tiltják a fölsőleges szóbeszédet a fegyház szabályai. A büntetés, mivel a tilalom ellen vétőt sújtják, kemény.

Este jelentette be az őr a dolgot az igazgatónak:

— Az 1144. számú fegyencz kihallgatást kér.

— Luccheni?!...

— Az 1144. számú fegyencz.

— Reggel majd felhozhatja.

Az őr ismét visszatért a fegyenczhez, aki súlyos vasajtók mögött örök sötétségben tölti napjait. Lehaldat a lépcsősoron és beszólt azon a kis nyíláson, ahol a zárka lakója élelmét kapja:

— 1144-es!

— Itt.

— Holnap reggel beszélhet az igazgató urral.

— Köszönöm.

Ujra becsukódott a nyílás a hatalmas vasajtón és ujra éjjeli sötétség töltötte be a zárkát. Az 1144-es földre terített vékony gyékényen ülve várta a reggelt. Mikor majd szólni fognak. Mert a fogoly körül örök az éjszaka. Ott ül naponta-éjente és csak nagy időközökben kerül fel a napfényes világos udvarra. Olyankor tudja, hogy letelt két hét.

A viláosság bántotta másnap reggel a szemét, mikor az őr előtt végigbotorkált a fegyház udvarán az igazgató irodájáig. Megtörve, halványan lépett be a darócruhás ember, kit a kabátján végigvonuló széles fekete sáv különböztet meg fegyenczársaitól.

Az életfogytig tartó fegyházra ítélték ismeretű jele.

Megáll a folyosón a többi rabok közt és vár, míg rákerül a sor. Nem kell sokáig várnia. Őt szólítják elsőnek:

— 1144-es!

Mikor becsukódott mögötte az ajtó, a künn maradt rabok összenéznek. Ismerik valamennyien hibből az 1144-es.

Zavartan a szokatlan viláosságtól, az élettől amit maga körül lát, szól a rabj:

— A büntársaimról akarok beszélni.

— Szóljon.

Haik, reszkető hangon beszél az 1144-es. Elmondja, hogy mikor szörnyű tettet végrehajtotta, mikor megölt egy szegény, hátrány asszonyt, akkor bűntársai voltak. Két más anarchistával szövetkezett. Közülük az egyik revolverrel felfegyverkezve várt a pályaudvaron. A másik bombával leste az alkalmas időt, mikor majd valami kiránduláson a közelébe férközhet kiszemelt áldozatának.

Közben elfárad a fegyven és csak időre rá folytatja:

— Erzsébet királyné sehogysem kerülte volna ki végzetét; ha nekem nem sikerült volna őt megölnöm, akkor egyik vagy másik társam bizonyára czélt ér.

A fegyházigazgató intett az örnek és az visszavitte az 1144-es számú rabot földalatti zárkájába, ahol örökös a sötétség és lakóját csak minden két hétben engedik rövid félórára a napfényes udvarra.

Vallomását pedig, melylyel szabadulni akart a sötétben kint rémeitől, megtáviratozták az udvarnak, ahol olyan nagy gyászt okozott rövid hónapok előtt a genfi fegyház 1144. számú örökös lakója.

SPORT.

† Turfírek. Butters trainer összesen 47 lovat készít elő az idei versenyekre és pedig báró Springertől negyvenkettőt, báró Rotschild Náthántól ötöt. — Györgyei Illés, aki ismét futtatni készül, öt csikójának adott nevet. — Gróf Teleki Imre egy lovának Gazd'uram nevet adott. — Gróf Festetics Tasziló egy elsőrangúnak ígérkező két évesért, Vezér-ért bánatot jelentett.

† Przedswit-handicap. A legitim versenyesszandó első napjának versenyére a Przedswit-handicap-re, sportkörökben már megered a kombináció. Legtöbben, mint már jeleztük, Tip Top-ot emlegetik; de Destillateur, Álmos, Mirko, Gohér, Fée és Kárpát is hívekre találtak. Mint értesülünk, legtöbb lovat a versenyre a Milna-istálló fog benevezni.

† Cid. Az Andrassy-istálló legjobb lova, a szürke Cid gyönyörű hároméveses fejlődött. A Crimea-ivadék a királydíj napjára, melyre kötelezve van, bizonyára erős favorittá fog válni. Oddát most 8:1-el jegyzik a bookmakerek.

† Jég sport. A népligeti nagy jégpályát pénteken délelőtt kilencz órától kezdve újból megnyitják. Délután katonazene lesz.

† A hamburgi derby-meeting. A magyar tenyésztés az idei hamburgi derby-meetingen erősen lesz képviselve, amennyiben istálló-tulajdonosainktól az összes nagyobb versenyekre több aláírás érkezett. Így újabban a negyven ezer márkáért dobtált Hansa-díjra Gagerit, Pardont, Barnato-t, Häng di an-t, Per Butters-t, Irot neveztek, míg a Critériumra hat kétéves köteleztek.

KÖZOKTATÁS.

Uj magántanárak. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Vas Bernátnak a budapesti Tudományegyetemen a kémiai és mikroszkopiai diagnosztikából, dr. Nattyasy Lajosnak pedig a műfogászati technológiából és a fogászati metallurgiából magántanárri való képesítését jóváhagyta, s az új magántanárokat megerősítette állásukban.

Tanitógyűlés éjjel.

Nappal persze a fővárosban lehetetlen tanítógyűlést tartani, mert reggel nyolcz órától este hét óráig állandóan folynak a tanítások Budapestnek valamelyik elemi- vagy ipariskolájában. Mármost, ha a tanítósg minden csoportjának meg akarják adni az alkalmat, hogy a tanitógyűlésben résztvehessen és emellett olyan sürgős a gyűlés összehívása, hogy ünnepnapig sem várhatnak vele, akkor nem marad más hátra, mint követni a néhai lóvasúti alkalmazottak példáját és éjjeli gyűlésre hívni össze a tanítósgot.

Tegnap éjjel indokolta a sürgősséget a tanítók kaszinójának holnapi restaurációja. Mióta

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter ismételtén megtisztelte a kaszinót egy-egy egész estét betöltő látogatásaival, azóta kétségtelenül a magyar tanítók kaszinóját avatta föl a magyar tanítóegyesületek vezérévé. Természetes tehát, hogy a legelső magyar tanítóegyletben a holnapi kaszinói elnökválasztások a tagok száai között nem csekély mozgalmat idéznek elő. A holnapi választás előkészítője volt a tegnapi éjjeli gyűlés, melyet a kaszinó száz tagu igazgatótanácsa tartott meg.

A gyűlés folyamból megnyugtató ránk, hogy az egyik választási pártnak ama korteshiré, hogy a kaszinó anyagi és szellemi dekadenciának néz elé, a legkisebb mértékben sem áll. Ellenkezőleg rohamosan fejlődik. Csak az elmúlt évben is lekötelezte a nemzetet azzal, hogy a flumei községi iskolák olasz tanítóit majdnem teljes számban felhozta és majd egy héten át kalauzolta a fővárosban. Ily eredményekkel szemben nem értjük, hogy a tanítók országos bizottságának egynehány vezető embere kilépésével miért tüntet a kaszinó ellen akkor, mikor az országos bizottság eredmények helyett, csak holmi epigóni jubileumokat produkál.

A választást előkészítő száz tagu igazgatótanács gyűlésén elsőnek az igazgatóság jelenlegi igazgatói tették meg jelentéseiket. Ezek kapcsán felszólt Mártonffy Márton, országos iparoktatási főigazgató, kérdést intézve a kaszinói igazgatókhoz egyes híresztelésekről, melyek szerint a kaszinó anyagi és szellemi dekadenciának néz elébe.

Révhegyi Iván választási jelszónak minősítette ezt a híresztelést. A pénzügyi igazgató jelentése kétezer forintnál több készpénzt, tizenhétézer koronás vagyont konstatal, melyet alig ötezer korona terhel azonkívül, hogy a kaszinó befektetési czélokából házépítési alapjából is vett kölcsön.

Szó se lehet ezek mellett a számok mellett anyagi dekadenciáról. A szellemi dekadenciát pedig a kaszinó egész évi életétől pezsgő működése czáfolja meg. Nagyon sajnálja az intéző igazgató, hogy akadt párt, mely választási czélokából ilyen eszköztől sem riad vissza.

Mártonffy Márton főigazgató megköszöni a fölvilágosítást. Csak formálisan tette meg interpellációját, hogy nyilvánvalóvá tegye a kaszinó vezetőségének eddigi nemes törekvéseit és derék munkáját. Nem érti épen azért, hogy husz fővárosi igazgató miért tűz ki magának külön kandidáló listával külön czélokot. Szeretné hallani a partütők programját, amivel a kaszinót egyéddig nem is sejtett virágzásra akarják hozni. Azt pedig nemcsak hogy nem érti, de egyenesen megfűlközik azon, hogy vannak, akik a tanítósg zászlósaik közé számítják magukat és a magyar tanítósg legelőkelőbb egyesületéből törölletik nevüket. (Közbeszólások: Péterfy, Lukits.) Nem tartja a tanítósg zászlóvivőinek a duzzogva félrevonulókat, a hiúságukban és ambíciójukban megsértetteket. Örül, hogy a kilépetteket az ujonnan belépők pótolják és a kaszinó, a szabad tanítói közvélemény szócsöve, nem néz válság elé.

Ezekután a kaszinó intéző igazgatói jelentik ki, hogy, ha elvükkel ellentétben a kaszinó a tanfelügyelőt választja meg intéző igazgatójának, akkor nem vállalnak mandátumot az igazgatóságban.

Erre az igazgatótanács elfogadta a kijelölt bizottság javaslatát, azaz igazgatókúl jelölte: Révhegyi Iván, Nagy László, Brautner Albin, Koválovszky József és Schnöller Lajos tanítókat.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A császári és királyi Ház és a külügyek közös minisztere Schischka Viktor számtanácsost főszámtanácsossá, Peitl Pál I. osztályu számtisztet számtanácsossá, Muchmayer Rikhard II. osztályu számtisztet I. osztályu számtiszté és Schier Benő számgyakornokot II. osztályu számtiszté, a vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Kovács Károly és Pittner Aurél makói állami főgimnáziumi helyettes tanárokat ugyanehhez a tanintézethez rendes tanárokká, Terfoltca János okleveles tanítót a jászénovai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

Arverések a fővárosban. Boross Ignác ingóságai Sziv-utca 37, Rózsa-utca 75, Szondy-utca 66, Külső-Kerepesi-ut 43, Lónyay-utca 22. és Elemér-utca 24 január 7. Mautner Adolf ingóságai Ferencz József-tér 6 január 7. Lukits Mihály ingóságai Rotten-

biller-utca 37 január 13. Dr. Hercz Mór ingóságai Andrassy-ut 21 január 7. Bals Sándor ingóságai Damjanich-utca 50 január 10. Frank Manó ingóságai Teréz-körut 25 január 7. Pécsi Manó ing. Andrassy-ut 19 és 25 január 7. Schwach Gusztáv ingóságai József-körut 29 január 9. Kiss Pál ingóságai Sorok-sári-utca 17 január 7. Baumgartner József ingatlan Fő-utca 77 január 20.

A vidéken. Forgách József ingóságai Kassán január 18. Burghardt János ingóságai Losonczen január 13. Orbán József ingatlanai Kolozsvárt január 21. Róth Loránd ingóságai Abrudbányán január 11. Pinter Ferencz ingatlanai Ujpesten január 24. Margán Vikentie ingatlanai Kis-Zsámon (Verecz) január 28. Jakab Andor ingatlanai Pécsen január 24. Mikolczi Török István ingatlanai Szentesen március 23. Gyö-mörey Edéné ingatlana Pápan január 19. Franki Wolf és társa ingóságai Nagybányán január 19. Korós József ingatlanai Módonon január 27. Klafszky János ingatlanai Szent-János (Magyar-Ovár) községhezánál február 10.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny* 4. száma.) A nagyszombati (Pozsony) járásbírósnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a békesi (Gyula) járásbírósnál ajjegyzői állásra lehet folyamodásokat benyújtani.

NYILT-TÉR.

Másolat.

Ítélet:

Weiser Berthold 35 éves izr. vallásu liptószentmiklósi lakost az 1893. évi XXIII. toz. 6-ik szakaszának b) pontja alapján 250 forint pénzbüntetéssel rovom meg, egyszersmind az idézett törvény 12-ik szakasza második kikezdő pontja értelmében a vizsgálat alá bocsájtandó volt min-ták vétele alkalmával készletben talált és elárú-sított 2840 liter tevő bornak előzetesen megállapí-tott és a vizsgálat alkalmával elfogadott értéke 916 forint 95 krajczárnak, a 14-ik szakasza sze-rint az ezen bormennyiség utján járó és 123 forint 56 krajczárt tevő boritaladónak, 32 forint 7 krajczár borvizsgálati díjnak és 7 forint 25 krajczár eljárási és borsomagolási költségnek megfizetése kötelezettségében marasztalom el, kötelezván őt az országos alap javára járó pénz-büntetést, a Liptószentmiklós község szegény-alapjának kiadandó borértéket, a királyi adóhiva-talba beszállítandó boritaladót, a borvizsgálati díjat és az eljárási és csomagolási költséget összesen 1829 forint 83 krajczárt ezen ítélet jogerejüvé valta napjától számítandó 8 napon belül, különbeni végrehajtás terhe alatt hivatolomnál befizetni. A pénzbüntetés meg nem fizet-hetése esetében elmarasztalt 25 napi elzárást szor-vedni leszen köteles.

Indokok:

A Liptószentmiklós községben elárúított borokra nézve a község körében általánossá kezdvén válni azon hit, hogy azok hamisítottak, egyes bornak nagyobb mértékben elárúítottok el-len a 1893. évi XXIII. törvényezikben és az azt magyarázó és az eljárási módokat meg-jelölő 53850. számú rendelet szerinti eljárást folyamatosan tétetett Weiser Berthold ezen el-járási alkalmával összes borát kétminőségűnek jelezve, annak származását bemondotta, a két-nemű borból mintá vétetvén, az szabályszerűen lepecsételve, becsomagolva a budapesti állandó borvizsgáló-bizottsághoz vegyelemeztes és vé-leményezés végett felküldetett. A budapesti állandó borvizsgáló szakértő-bizottságnak folyó évi február hónap ötödikén kelt és 400. szám alatt beküldött szakvéleménye szerint Weiser Berthold szállótulajdonosnak mindkét minőségű hora tiltott módon vízzel készített mesterséges bornak bizonyult s ily módon beléven igazolta, hogy a nevezett mesterséges bort hozott for-galomba, őt, tekintettel arra, hogy szemben azon enyhítő körülménnyel, mikép ilyenmő ki-hágásért még büntetve nem volt, súlyosbító körülménynek volt veendő azonban az, hogy Weiser Bertholdnak nagyforgalmu szálloda-, étkezde- és bormérési üzlete van (mit igazol folyó évi márczius hó 14-én tett azon vallomása, mely sze-rint a mintavétel idejében, 1897. október hó 25-én készletben volt és 2840 liter tevő borát elárúította), hogy a nagyforgalmu szállodának összes borkészlete mesterséges bor vala és mert kihágást elkövető a tett elkövetésének czáfolása tekintetéből jegyzőkönyvbe mondott nyilatkozata által két ízben előbb tett bementését valólan-nak kijelentő állításával a rosszhiszeműségnek kézzelfogható bizonyítékát adta, a kitett fokozott pénzbüntetést kellett alkalmazni, valamint a felsorolt törvényes következmények viselésére kötelezni. Miről e járásbeli horellenőrző bizott-ság, a magyar királyi pénzügyigazgatóság, Szentmiklós község előljárósága és Weiser Berthold értesítettek. Liptó-Szent-Miklós, 1898. évi április hó 11-én. Palugyay Árpád a. k.

szolgabíró, mint a 7980/9—98. kgy. szám alatt hozott megyehírási határozattal önállósított kihágási bíró.

Másolat.

Liptóvármegye alispánja 12/1898. kih. szám. Tekintetes főszolgabíró urnak Liptó-Szent-Miklóson.

A Weiser Berthold liptószentmiklósi vendéglős és szállodatulajdonos ellen hamisított borok forgalomba hozatala miatt indított kihágási ügyben önálló kihágási bíraskodási joggal felruházott szolgabírója által folyó hó 11-én 69. kihágási szám alatt hozott ítéletet, melyvel nevezett az 1893. XXIII. törvény 5. szakaszának b) pontja 12., illetve 14. szakasza alapján 250 forintnyi pénzbüntetésre, 916 forint 95 krajczárnyi borértéknek, Liptó-Szent-Miklós község szegényalapja javára való megfizetésére, továbbá 123 forint 56 krajczárnyi boritaladó, 32 forint borvizsgálati díj s 7 forint 25 krajczár eljárási költség viselésére, összesen tehát 1329 forint 83 krajczárnak 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhére melletti leendő lefizetésére, behajthatatlanság esetén 25 napi elzárásra marasztaltatott, marasztaltak felebbezése folytán felülvizsgálván, azt a felülvizsgálás eredményéhez képest, a felebbezés elutasítása mellett, másodfokulag s változatlanul ezennel helybenhagyom. Az I. fokú ítéletnek a marasztalás alapjául egész terjedelmükben általam is elfogadott s helyeselt indokain kívül a felebbezést elutasítandónak találtam, mert a bor forgalomba hozójának a közvetlen kizáró is tekintendő, erre nézve magának a szónak eltagadhatlan értelmén kívül félre nem magyarázható rendelkezést foglal magában az 1893. XXIII. törvény 5. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium által 1897. évi 53850. szám alatt kiadott utasítása 12. szakasza b) pontja; a bizonyító eljárás kiterjesztése, illetőleg a vádlott által megnevezett borkereskedőknek ez ügyben kihallgatása teljesen felesleges, amennyiben a vádlottnak a múlt év október hó 25-én és folyó évi márczius 14-én felvett jegyzőkönyvekben való bíraskodás körüli eljárást szabályozó 1880. évi augusztus 17-én 38547. szám alatt kelt belügyminiszteri szabályrendelet 65. szakasza értelmében teljesen elegendő alapul szolgál a marasztalásra s az általa a folyó év márczius 23-án felvett jegyzőkönyvben az eredeti vallomástól eltérőleg bementett állítások pusztán kifogásoknak tekintendők, melyekkel cselekménye súlyát megismerve ennek káros következményeit magától legalább részben elhárítani igyekszik, a marasztalás alapján különben is csak a helyszínén, illetve vádlott pinczéjében megállapított tényálladék szolgálhat, erre pedig a távol lakó szállító borkereskedők vallomása semminemű befolyással nem lehet, miután azon esetben is, ha vádlott a bazini plébánostól és Schutt Vilmos villányi czégtől tényleg csak négy hordót vett volna, tekintettel arra, hogy panaszolttnak hora a végvizsgálati eredmény szerint vízzel hígítottnak találtatott nincs kizárva annak lehetősége, hogy e négy hordóból vízhez hozzá töltése által itt gyártott tizenhat hordót igénylő mennyiség. — Miután pedig vádlottnak élénk forgalmu szállodája s nagykiterjedésű üzlete van s emel-fogva általán a közönség igen széles körben károsodott, mit a kimért bor nagymennyisége is igazol s miután a hatóságot ismételt elítélő bementésai által félrevezetni igyekezett s a fogyasztó közönség ily rosszhiszemű eljárással szemben tájékoztatva kell, hogy legyen, a fent hivatkozott törvény 8. szakasza s az idézett végrehajtási utasítás 8. és 9. szakaszai alapján elrendelem végül, hogy az ez ügyben hozott marasztaló határozatok, a jogerőre való emelkedéstől számított 15 nap alatt vádlottnak költségén a Liptó-Szent-Miklóson megjelenő „Liptó” című hetilapban egész terjedelmükben közzétesse-nek. Miről folyó hó 18-án 90. kihágási szám alatt kelt jelentésének elintézéséről, a bemutatott tárgyi iratok visszarekesztése mellett további szabályszerű eljárás czéljából értesitem. Liptó-Szent-Miklóson, 1898. évi április 20-án. Palugyay s. k.

Jelen hivatalos másolat hitelesül
Liptó-Szent-Miklós, 1898. május 10.

Palugyay,
m. kiadó.

Másolat.

Magyar királyi belügyminiszter 2357—V. kih. szám. Liptó vármegye közönségének Liptó-Szent-Miklóson.

A vármegye alispánjának 1898. évi április hó 20-án 12. kihágási szám alatt kelt másodfokú ítélete, mely szerint a liptószentmiklósi járás főszolgabírója által hozott elsőfokú ítélet kiegészítésével Weiser Berthold liptószentmiklósi lakos,

vendéglős és szállodatulajdonos mesterséges bor forgalombahozatala által elkövetett s az 1893. XXIII. törvény 5. szakaszának 1-6 bekezdése alapján 250 forint pénzbüntetésben, behajthatatlanság esetén huszonnégy napi elzárásban tartatott el, panaszolt a törvény 12. szakasza értelmében 916 forint 95 krajczárnyi borértéknek Liptó-Szent-Miklós község szegényalapja javára s a törvény 14. szakasza alapján az esedékes 123 forint 56 krajczárnyi boritaladónak az államkincstár részére megfizetni köteleztetett, egyszersmind ezen ítélet jogerőre emelkedésétől tizenöt nap alatt a vármegye hivatalos lapjában panaszolt költségén közzététetni rendeltetett az elmarasztalt által közbetett felebbezés folytán felülvizsgálván a kihágásra vonatkozó része indokainál fogva helyben hagyatik, az esedékes boritaladó megfizetése iránt rendelkező rész megemmisítettik és az illetékes királyi pénzügyigazgatóságnak megküldetni rendeltetnek s végül ezen ítélet közzétételét kimondó rész kiegészítetik azzal, hogy a vármegye hivatalos lapjában kívül az ítélet panaszolt költségén közzé teendő még a „Borászati Lapok”-ban (Budapest, Üllői-ut 25. szám), a „Vendéglősök Lapja”-ban (Budapest, VII. kerület, akácza-utca 3. szám), a „Neues Pester Journal”, a „Budapesti Hírlap” és az „Országos Hírlap” fővárosi lapokban. Miről a vármegye közönsége a folyó évi május hónap 7-én 21. kihágási szám alatt kelt jelentés csatolmányainak visszaküldése mellett további eljárás végett értesítetik. Budapest, 1898. évi november hó 4-én. A miniszter megbízásából Martinovich Elek s. k., miniszteri valóságos tanácsos.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

	január 5.	január 4.
New-York, január 5.		
	centis	centis
Baza januárra	76 ³ / ₄	72
" márcziusra	78 ³ / ₄	78 ³ / ₄
" májusra	74 ³ / ₄	75 ³ / ₄
Tengeri májusra	41 ³ / ₄	42 ³ / ₄
Chicago, január 5.		
	centis	centis
Baza májusra	70 ³ / ₄	71 ³ / ₄
Tengeri májusra	86 ³ / ₄	87 ³ / ₄

Mezőgazdaság.

Tavaszi állatvásárok. Az „Országos magyar gazdasági egyesület” évek óta rendezni szokott tavaszi állatvásárait a folyó évben a következő sorrendben fogja megtartani: A tenyésztői állatvásárát február hónap 25. és 26-án. Az első tavaszi luxuslovásárt márczius hónap 12., 13. és 14-én. A második tavaszi luxuslovásárt április hónap 28., 29. és 30-án. E vásárok kedvező alkalmat nyújtanak a legkiválóbb minőségű tenyészállatok és luxuslovak bevásárlására. A vásáron való részvétel az országos magyar gazdasági egyesület titkári hivatalánál bejelentendő.

Erdősítési jutalmak. A földmivelésügyi magyar királyi miniszter, úgy mint az előző években, ama szegényebb sorsu birtokosokat, kik a közgazdasági érdekből befásítandó kopár és vízmosásos területeken a múlt év folyamán önként, tehát az erdősítések az 1879. évi XXXI. törvény 165. szakasza alapján való elrendelése előtt és sikerrel erdősítettek, állami segélyben részesítette s a teljesített erdősítések közgazdasági értékéhez és fontosságához, valamint a tényleg felmerült költségek nagyságához képest 622 birtokos részére 3842 katasztrális holdnyi kopár és vízmosásos terület beerdősítéséért 27.277 forint pénzsegélyt osztott ki. Egybevetve ezeket az adatokat az előző évek adataival, — melyek szerint az 1896. évben 107, az 1897. évben pedig 332 birtokos vállalkozott hasonló erdősítési művelet teljesítésére, kiténik, hogy a kopár és vízmosásos területek beerdősítése évről-évre örvendetesebb lendületet nyer és hogy a szegényebb sorsu birtokosoknak állami pénzsegélyben való részesítése a kopár területek beerdősítését hathatósan előmozdítja.

Gazdasági cselédek jutalmazása. A földmivelésügyi tárca 1898. évi költségvetésébe megfelelő összeg vétetett föl a jó gazdasági cselédek és munkások jutalmazására. A gazdasági egyletek, mezőgazdasági bizottságok vezetőinek közreműködésével a helyi hatóságok december hó folyamán

terjesztették föl a jutalomra érdemes, hosszabb időt egy helyben töltött gazdasági cselédek és munkások névjegyzékét, akik között nem egy cseléd van, ki 30—40 éve szolgál egy helyen s nem egy munkás van, ki évtizedek óta mindig ugyan gazdaságba jár aratni s napszámba. — A földmivelésügyi miniszter a javaslatok alapján ezáltal több mint kétszáz cselédnek, illetve munkásnak utalványozott fejkenint ötven forintnyi jutalmat s emellett mindenik részére díszesen kiállított dícsérő-oklevelet is adott.

Ipar és kereskedelem.

Tarifaközvetmények a liszt kivételénél. Báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, tekintettel a Fiumén át való liszt kivitel fentartásához és lehetőleg további fejlesztéséhez fűződő közgazdasági érdekekre, a folyó évre nézve is engedélyezte a tavaly, a magyarországi malomállomásokról Fiumén át a nyugati külföld kikötőibe szállítandó liszt után fennállott rendkívül olcsó viteldíjakat.

Kőbányai sertésplacoz, jan. 5. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) 45.50—46. kr.-ig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 45—46.0 krajczár. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 47.5—48.5 krig. Közép (páronként 251—320 krigig terjedő súlyban) 47.5—48. kr. Könnyű (páronként 250 krigig terjedő súlyban) 47—47.5 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 krig. felüli súlyban) 46.5—47. krajczár, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 46—46.5 krajczár. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 43.—44. krajczár. Sertésplacozszám: 1898. jan. 3. napján volt készlet 35211 darab, január 4-én felhajtott 570 darab, január 4-én elszállított 651 drb, január 5-ére maradt készletben 35180 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, jan. 5. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székelyvárosi konzum-sertésvásárra 1899. január 4-én érkezett 519 drb. Készlet 541 darab, összes felhajtás 1080 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 826 drb, elszállítatlan maradt 284 drb. Napi árak: 120—180 kilós 43—44.5 kr., 220—280 kilós 43—46. krajczár, 320—380 kilós 44—46 kr., öreg nehéz 44—45 krajczár, malacz 36—42 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár január 5. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott: 127 darab, ugymint: jármos ökör, első minőségű 4 darab, közép minőségű 8 darab. Fejős tehén tarka 67 darab, bonyhádi 48 darab. Fejős tehénekre jobb vásár volt, az árak darabonként 5—10 forinttal emelkedtek. Következő árak jegyeztettek: Tarka, kevert származású tehén 80—120 forintig, bonyhádi tehén 120—160 forint darabonként.

Budapesti vágómarhavásár, január 5. (A budapesti közvágóhid- és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtott 2613 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1464 darab magyar és tarka ökör, 481 darab magyar és tarka tehén, 460 darab szerbiai ökör, 13 darab boszniai ökör, 46 darab szerb tehén, 121 darab bika és 51 darab bivaly, 31 darab boszniai tehén. Minőség szerint: 663 darab elsőrendű hizott, 1782 darab középminőségű és 168 darab alárendelt minőségű. — A felhajtás 200 darabbal nagyobb volt mint a múlt heti, az irányzat általánosságban nem változott, csupán öreg csontos mustra ökrök ára hanyatlott helyenkint 50 krajczártól 1 forintig, a bikák az utolsó bécsi rossz vásár hatása alatt 1—2 frtot vesztek: Jegyeztettek: hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—33 forintig, kivételesen — forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 25—29 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 22—25 forintig, magyar tehén középminőségű 20—30 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 20—30 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 22—26 forintig, szerbiai bika 22—32 forintig, szerbiai bivaly 17—21 forintig. Métermászáinkint elsőhelyben.

Budapesti szurómarhavásár, január 5. (A budapesti közvágóhid és marhavásári igazgatóság jelentése.) Felhajtott 409 darab belföldi, 9 darab növendék élő borju, 105 darab élő bárány 131 darab belföldi, 40 darab galicziai, 19 darab tiroli, 11 darab bécsi, 106 darab öltött bárány. A vásár hangulata élénk volt. Jegyzett árak: Élő belföldi borju 30—44 forintig. Növendékborju 18—22 forintig. Öltött borju: belföldi 33—44 forintig, kivételesen 45 forintig. Galicziai 36—44 frtig. Tiroli 40—46 forintig. Bécsi 40—46 forintig. Élő bárány 6.—9.— forintig, öltött bárány 6—9 forintig páronként.

Bécsi szurómarhavásár, január 5. A mai vásárra felhoztak 3986 darab borjut, 2818 darab élő sertést, 2513 darab öltött sertést, 580 darab

Ölött ebek és 485 darab bányát. — Eladási árak: Őrök borju 30—36 kr., I. minőségű 46—56 kr., élő borju 50—58 kr., fiatal sertés 36—44 kr., öltött nehéz sertés 44—48 kr., elsőrendű süldő 48—54 kr., öltött juh 24—28 krajczáron kilónként. Bányák 4—13 forint páronként.

Pénzügy.

Az államadósságot ellenőrző bizottság. A függő államadósságot ellenőrző magyar országos bizottságnak e hónap 4-én tartott ülésén a nemrégiben elhunyt Halassy Gyula helyébe Ámon Ede országgyűlési képviselő választott alelnökké, a póttagok közül pedig Pávic Ármin horvát képviselő hivatott be.

Az országos központi hitelzövevények január 3-án foglalta el irodái helyiségeit a Kaplony-utcai Andrassy-féle palotában, de tényleges működését csak január vége felé veszi fel, mert kezdetben belső adminisztratív dolgokkal lesz elfoglalva.

Uj tőzsdél jegyzés. A tőzsdetanács elrendelte, hogy a bosnyák-hercegovinai országos vasút kölcsönkötvényei a mai nap déli tőzsdéjétől kezdve jegyeztessék a hivatalos árjegyző-lapban. E kötvények 1898. évi október hónap 1-től számítandó 4 és fél százalékos kamatokkal áruandók.

Közlekedés.

Az államvasutak bevételei. A végleges beszámolás szerint a magyar királyi államvasutak bevételei a múlt év szeptember havában is jóval kedvezőbbeknek mutatkoztak, mint annak idején ideiglenesen kimutatottak, még pedig mintegy hatszáz ezer forinttal, úgy, hogy a végeredmény csaknem egy millióval kedvezőbb mint az előző 1897. év szeptember havában. Volt ugyanis a bevételek szeptember havában: a személyforgalom után 2.502.595 forint, az áruforgalom után 6.683.845 forint, a különféle bevételek kitétek 675.044 forintot. Az összes bevétel volt szeptember hónapban 9.861.484 forint. Az év eleje óta szeptember hónap végéig pedig voltak a bevételek: a személyforgalomból 17.733.910 forint, az áruforgalomból 48.002.246 forint, különféle után 8.000.806 forint. Összesen 70.736.542 forint, mely számmal csaknem elértette a tudvalevőleg ugy a személy-, mint az áruforgalom tekintetében igen kedvező 1896. évrnek eredménye, mely szeptember hónap végéig 71.047.656 forintot tett.

Első Leánykiházasítási Egyület, mint szövetséget. A felügyelő bizottság folyó hó 4-én dr. Alexander Bernát egyetemi tanár elnöklése alatt tartott ülésében a következő vagyon és pénzügyi állományt konstataulta: Értékpapírok 625830 forint. Takarékbetétek 804169 forint 24 krajczár. Kötvénykölcsönök 65450 forint. Magyar királyi postatakarékpénztár 2933 forint 60 krajczár. Császári és királyi postatakarékpénztár 860 forint 01 krajczár. Hivatalnoki nyugdíjalap 12705 forint 80 krajczár. Kézpénzkészlet 1089 forint 30 krajczár. Kerepesi-úti ház befektetés 335322 forint 93 krajczár. Teréz-kórtól 420331 forint 32 krajczár. Összesen: 2.128.722 forint 20 krajczár.

Fonciére. Múlt évben a „Fonciére Pestí biztosító intézet” életbiztosítási osztályánál 3279 ajánlat 12.501.336 korona biztosítási tőkére és 1318 korona járadékra nyújtott be. 2920 kötvény 11.005.494 korona tőkére és 1018 korona járadékra állított ki. A díjbevétel 2.656.310 koronára rug. Haláleset 158.443.984 koronájól jelentette. Egyszersmind utalunk ama különös kedvezményekre, melyeket ezen hazai intézet (alapítva 1864-ben 4 millió korona részvénytőkével, nyereség- és díjtartalékaival és évi bevételei körülbelül 24 millió korona) az életbiztosításnál nyújt: 1. Hadbiztosítást díjpótlék nélkül 10.000 forint határig a biztosított tőke feléről a közös háború és honvédség; 15.000 forint erejéig a népfelkelők védőkötelezetteire nézve. (Hivatalos határozatnak mérsékelt díjpótlék mellett.) 2. A föltételek értelmében a biztosítás érvényének megáthadhatatlansága még az esetben is, ha a biztosított párba vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kiténnék, hogy a biztosított a biztosítás alapjául szolgáló ajánlatban lényeges körülményre nézve tévedett. 3. Oly nyereségen való részesüléssel egybekötött biztosítást nyújt, melynél a kötvényben bizonyos minimális eredményekért szavattel és azonfelül a biztosított a föltételekkel nyereségek 50 százalékában részesül. 4. A biztosításnak 3 évi fennállás után a biztosításra jutányos föltételek mellett a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavásárolja vagy c) minden további díjzárás nélkül kiházasítási biztosításoknál tőkéjét eszközöl anélkül, hogy a föltételek előbbiért folyamodnia kellene.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, január 5.

Az áruleszámolási illeték.

Említettök nemrég, hogy a tőzsde tanácsa némileg módosította az áruleszámolási rendet, amennyiben szentul minden kötés likvidálásáért ugy az eladó, mint a vevő, ötven-ötven krajczárnyi illetéket fog fizetni. Ez intézkedésről szóló hírdetmény nagyrészt azt a hiedelmet keltette az érdekeltek körében, hogy a leszámolási költségek körül díjmerséklést kontempláltak. Pedig nincs ugy. Mindössze az történt, hogy míg eddig csak az eladókat terhelték meg az egyforintnyi illetékekkel, ezental mind a két fél fizeti majd a félforintnyi díjat. Tehát a kecske is jól lakik, a káposzta is megmarad. A giro-egyletnek teljesen egyre megy. A bizományosoknak és ügynököknek szintén, mert ezek végül ugyanannyi eladási, mint vételi tételt jelentenek be, épen csak a tulajdonképeni szállítók részére olcsóbbodik az eljárás és a tulajdonképeni átvételek, akik eddig semmit sem fizettek, szintén megadóztatják.

Nem volna különben méltányos dolog, ha a giro- és pénztáregyletet szemrehányással illetnék azért, mert csak formailag és nem lényegileg szállította le a díjakat. Jóllehet, ez az egyelet nem hajbássza a nyereséget, mert végre is alapításakor nem a dividendát tartották szem előtt, mégsem mondhat le a pénztári illetékek egy hányadáról, mert ha már mást nem, de önköltségeit csak fedezni kell valahogy.

Ezek az önköltségek pedig tulajdosan nagyok, főleg annak folytán, hogy a giro-pénztár tízezer forintot fizet a tőzsdének azért, hogy az közzéadott leírásai magáról a leszámolás kötelezettségét és átvételét azt nagylelkűen átruhássa a pénztárra. Már pedig semmi értelme nincs annak, hogy a börze, amely másfél év előtt még saját közgeivel végeztette a tagok általános elégedetlensége mellett a liquidációt, most, hogy a szakmával már nem törődik, ebből a passzív tevékenységéből hasznot hússon. Miért nem fizet a giroegylet ily „bérletet” az értéktulajti leszámoláért? Miért csak az áruüzlet után?

A tőzsdének ez évi járadékáról okvetlenül le kell mondania. A giroegylet aztán mindjárt abban a helyzetben lesz, hogy a költségeket leszállítsa. Amenny is alkudozásokat folytat mostanában az egyelet a tőzsdetaggokkal, hogy az illetékek fejében évi általányt fizessenek. Az ügynökökkel szemben, akik azelőtt semmivel sem járultak hozzá a költségekhez, elég méltányos követeléseket támaszt a pénztár, nem ugy a cégekkel szemben, amelyeknél horribilis általányösszegekre tart igényt.

Ha a tőzsde budgetje nem nélkülözheti e jövedelmet, ám emeljék fel a tagsági díjat, a páhollyok bérleti díjat, a költözési illetéket, aknázza ki a börze egyéb resourcait, de a leszámolást juttányosabban kell végezni, már azért is, mivel el kell készíteni a talajt az általános, kötelező hivatalos liquidációra.

Amerikából jelentették, hogy a Bradstreets, amely ezer piacznak, tehát jóval nagyobb területnek készletét tartja evidenciában, mint a hivatalos statisztika, hogy tehát e szaklap szerint a búza állománya szintén csökkent és pedig jelentékenyen (a tengeri növekedett). Kitejt a visible supply e forrás szerint

ezer bushelben			
	e héten	a múlt héten	előző héten
buzában	50.126	52.249	— 2123
tengeriben	25.936	26.151	+ 785

A spekuláció nem nagyon reagált erre, mert a készlet mindamellott közeledik a múlt évi állomány számához. Mindössze körülbelül fél centtel emelkedtek az árak New-Yorkban és Chicagóban.

Nálunk sem a tengerentuli hangsa, sem a délután beérkezett szilárd hangu sürgöny az angol vésztórolók (London három pennyvel, Liverpool háromnyolcad pennyvel „magasabb”) hatást nem gyakorolt és az árak jelentéktelen variációk és

még jelentéktelenebb forgalom után ugyancsak azon a ponton voltak este, mint a tegnapi zárlatok.

A készáruüzletben szintén kevés forgalom volt gyengén tartott árak mellett.

Előfordult készára-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 79 k. 10.77-8 frton, 650mm. 79 k. 10.75 frton, 100 mm. 79 k. 10.70 frton, 100 mm. 79 k. 10.40 frton sárga, 100 mm. 78-7 k. 10.52-5 frton, 150 mm. 78 k. 10.60 frton, 150 mm. 78 k. 10.50 frton, 300 mm. 78 k. 10.60 frton, 450 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 78 k. 10.45 forinton úszkás, 500 mm. 77 k. 10.52-5 frton, mind három hónapra.

Pestvidéki: 100 mm. 78-5 k. 10.45 forinton sárga, 300 mm. 77-5 k. 10.40 forinton sárga, 100 mm. 77 k. 10.30 frton sárga, 200 mm. 77 k. 10.35 frton, mind három hónapra.

Bácskai: 150 mm. 75-4 k. 10.80 forinton, három hónapra.

Raktári: 1300 mm. 74-2 k. 10.25 forinton, három hónapra.

Rozs. 200 mm. pestvidéki Budapest par. 8.05 forinton készpénzben.

Zab: 100 mm. 6.07-5 frton, 200 mm. 6 frton, készpénzben.

Tengeri. 200 mm. Kisujszállítás 4.27-5 frton, 100 mm. Varsecz 4 frton, készpénzben.

Arpa. 200 mm. takarmány Budapest par. 6.40 forinton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	Mennyiség	100 kgr. készpénz-ár		100 kgr. készpénz-ár	
		előző hét	előző hét	előző hét	előző hét
Buza	6	74	75	10.10	10.16
Tiszavidéki		78	77	10.25	10.40
Pestvidéki		78	79	10.60	10.85
Bácskai		80	81	—	—
Raktári		74	76	9.95	10.10
Rozs		76	77	10.30	10.36
Tengeri		78	79	10.55	10.80
Arpa		80	81	—	—
Zab		74	75	10.10	10.16
Tengeri		76	77	10.85	10.40
Rozs		78	79	10.80	10.85
Arpa		80	81	—	—
Zab		77	78	8.15	8.20
Tengeri		74	75	8.10	8.15
Rozs		70-72	71	8.15	8.20
Arpa		60-62	61	8.05	8.10
Zab		60-62	61	8.10	8.15
Tengeri		62-64	63	8.70	8.75
Arpa		64-66	65	7.70	8.50
Zab	uj	89-41	89	5.70	6.05
Buza	6	húsági	5.55	5.60	—
másméretű		—	5.50	5.55	—
kőpénz		—	—	—	—
másméretű		—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Hátérő	Déli tőzsde zárása		Lezároló árfolyamok
		január 5-én	január 4-én	
Buza	márczius	9.64	9.68	9.64
aprilis		9.50	9.49	9.50
október		—	—	—
november		—	—	—
rozs	márczius	8.22	8.20	8.22
aprilis		—	—	—
október		—	—	—
november		—	—	—
tengeri	május	4.89	4.91	4.91
november		—	—	—
október		—	—	—
zab	márczius	5.84	5.85	5.87
október		—	—	—
november		—	—	—
repeze	augusztus	12.80	12.80	12.40

Előfordult határidőkötések.

Délután. Buza márczius 9.66—9.67—9.64 forinton, április 9.51—9.50 forinton. — Rozs márczius 8.23—8.22 forinton. — Tengeri május 4.92—4.93—4.90 forinton. — Zab márczius 5.85 forinton.

Délután. Buza márczius 9.65—9.64 forinton, április 9.50 forinton. — Rozs márczius 8.22 forinton. — Tengeri május 4.90 forinton. — Zab márczius 5.84 forinton. — Repeze aug. — frton.

Raktárállomány.

Készlet: Buza 170900 mm. Rozs 19200 mm. Arpa 68200 mm. Zab 42700 mm. Tengeri 6800 mm. Liszt 9800 mm.

Raktárház: Buza 78452 mm. Rozs 5074 mm. Arpa 906 mm. Zab 4093 mm. Tengeri — mm. Liszt 1210 mm.

Szilag: Buza 40100 mm.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1899. január 5-én.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Részvények', and 'Pénz', with sub-columns for 'pénz' and 'ár'. It lists items like 'Aranyárak', 'Magyar Államvizet', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Pénz' with their respective prices and values.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP hölgyközönségéhez!

Megjelent

a legszebb divatújság, a

FRANCZIA DIVATLAP

az „Országos Hirlap“ divatlapja.

Szerkeszti: WOHL JANKA.

A „Francia Divatlap“ ugy szerkesztésében mint kiállításában olyan újítást jelent, mely a divat-irodalom minden eddigi termékét fölülmulja és a hölgyközönségnek minden elképzelhető divatkérdésben olyan tanácsadója, amilyen magyar nyelven eddigelé még nem jelent meg.

A Francia Divatlap havonként kétszer, és pedig minden hó 1-én és 15-én jelenik meg; terjedelme számonként 13 oldal; minden egyes száma egyaránt hasznos rovatot is tartalmaz, valamint minden számban egy folytatódó regényt közöl, mely könyv alakjában nyomtatva évenként két kötetet ad; képes divatrése teljesen Párisban készül; minden számának külön lapja, továbbá belső 4. és 5. lapja gyönyörű színyeműtű képekkel lesz díszítve, így tehát minden szám három oldalon tartalmaz színyeműtű képeket; minden második számhoz ingyen adunk egy életre szóló kivágot szabásmintát; a „Francia Divatlap“ az összes magyar divatlapok közt a legelőkelőbb.

Előfizetési ára évenként 3 frt 60 kr., félévre 1 frt 80 kr., negyedévre 90 kr.

Kedvezmény az Országos Hirlap előfizetőinek!

A „Francia Divatlap“ előfizetési ára az Országos Hirlap előfizetőinek:

Egy évre 3 forint, félévre 1 forint 50 krajczár, negyedévre 75 krajczár.

Az Országos Hirlap és Francia Divatlap együttes előfizetési ára

Egy évre 17 frt, félévre 8 frt 50 kr., negyed évre 4 frt 25 kr., egy hónap 1 frt 45 kr.

Megrendelhető

az „ORSZÁGOS HIRLAP“ kiadóhivatalában,

VIII., József-körut 65.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címzett is közli a hirdetésben, vagy a választ post-restante léri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czelszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utalvány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenképp könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Merkur. Sziveskedjék alkalmat adni, hogy leveleinket kicserélhessük czimem a régi — Dénes. 2587—1

Bertrud. Csudálkozol, hogy oly szomorú hangulatom volt utolsó soraim megírásánál? Lehetett-e az másképpen. Semmi sem történt soha úgy, mint ahogy azt én szeretném és talán meg is érdemelném. Ha legalább a te remek szép fekete szeméidbe bepillanthatnék! Engedd meg, azaz adj alkalmat, hogy láthassalak és beszélhessek veled. Szerencsét kívánok neked. Nem tőled függ-e az én életem és a szerencsém? Irj kézsókoló Theodorodnak. 7314—1

Szeretnék levezni egy szellemes intelligens fiatal emberrel, csakis szórakozásból. Választ „Róza” czimem kérek a kiadóhivatalba. 7320—1

A legszebb barnának forró üdvözlélet küld aranyos szorúrt, csokoló szökéjs. 7322—1

F. B. Ö. Viszont sok szerencsét kíván az úrban. Margit. 7324—1

Kajlandó vagyok a legcsodálatosabb díjazás mellett délelőtt 8 óráig délután 2-ig iródi, akár nevelői állást elfogadni, miáltal egy szegény elhagyott fiatal embert örök hálaforrássá tesz az az emberbarátok, kik ezt neki lehetővé tennék. Czime megtudható a kiadóhivatalban. 7326—3

Édes Ávin. Szeretném, ha vasárnap délután hozzánk farnádnátok. Oly régen nem láttalak már. A biztonság kedvéért tudatom veled, hogy senki, de senki sem lesz itt, még Gyö—6 se!! Na és akkor eljössz, ugy-e? Hisz te egy angyal vagy. Milliószer csokol! a viszontlátásig szerető M.—. 7334—1

HÁZASSÁG.

Önálló gyógyszerész, ismeretség hiányában, ez uton szeretne megismerkedni egy csinos, háziasan nevelt fiatal katolikus leánnyal, házasság czéjából. Megfelelő hozományra reflektál. Leveletet „Siker” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 7300—2

ÁLLAST KERES.

Kauczióképes leány elszámolásra keres csomog- vagy fűszerüzletet. Esetleg alkalmazást bármely tisztességes üzletben mint felőr- vagy párusítónőnek. Szives megkereséseket kér „Kauczióképes” jelige alatt a kiadóhivatalba. 7148—3

Házvezetőnői állást keres helyben vagy vidéken jó családból való izraelita ártalány, ki 8 évig mint anyahelyettes egy házban volt alkalmazva. Minden tekintetben megbízható, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, a gyermekeket nagyon szereti. Gazdaságban, háromfőnyésztésben járta. Czim a kiadóhivatalban. 7360—3

Heti- vagy időszaki laphoz szerkesztői, vagy munkatársul ajánlkozók kitűnő szakember. Soctéig azok expedícióját is elvállalja. Ajánlatok a kiadóba „Heti lap” czimem kéretnek. 6792—3

ÁLLAST KAPHAT.

Kihordó öradékkal felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 7342—4

Helybeli irodalmi vállalat keres ügyes, szakképzett utazókat. Kik e téren már működtek, előnyben részesülnek. Bizonyítványt és ajánlatot „N. O.” jelige alatt továbbít a kiadóhivatal. 7222—4

Ügyvédi irodába kerestetik keresztény kisasszony, ki németül és magyarul jól sztenografál és szép írása van. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít „Dr. S.” jelige alatt. 7204—4

BIRTOK-ELADÁS.

Álföldi birtokomat szeretném elcsereíteni egy budapesti házárt, melyhez egy pár ezer frt készpénzt is adok. Ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Birtokos” jelige alatt. 7226—6

HÁZ- ÉS TELEK-ELDÁS.

Egy új ház a VI. kerületben, magasan épült, szabad kézből családi viszonyok miatt azonnal eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7002—7

Újpesten, a község legszebb helyén két sarok és egy közép telek eladó, igen olcsó árrért. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Olcsó telek” jelige alatt. 7208—7

ELADÁS.

Egy szép bolti pult márványlappal, mely alkalmas fűszer-, csomog- vagy hentes-üzletbe, továbbá egy tizedes-mérleg, 2 darab kis mérleg súlyokkal, 1 mák- és kávé-daráló igen olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 7318—8

Fodrász üzlet a főváros legélénkebb helyén, melynek igen jó jövedelme van, szabad kézből eladó. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek „Fodrász” jelige alatt. 7116—8

Egy régi fa és szőnyegüzlet, a belvárosban eladó Czim a kiadóhivatalban. 6918—8

Egy újraganykocsi nagyon olcsó áron eladó, minden üzlethez használható. Czim a kiadóhivatalban. 7042—8

KIADÓ SZOBÁK.

Szobák, butorozva, külön bejáratú, esetleg konyhával olcsón kiadók Üllői ut., Erkel-utca kezdetén. Czim a kiadóhivatalban. 7083—10

Egy csinosan butorozott különbejáratú hónapos szoba, csakis tisztességes hölgynek, azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 2526—10

Intelligens családnál egy különbejáratú szoba az Eötvös-utcában egy-két ur részére teljes ellátással kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6760—10

Az Üllői-úton egy kis tiszta különbejáratú igen csinos szoba olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6828—10

Sakótársat keresek egyóves önkéntes fiam mellé, egy csinos kétablakos udvari szobába, gázvilágítással, kitűnő ellátással együtt csekély 30 frtért. Lift és telefon a házban. Czim a kiadóhivatalban. 7266—10

Elegánsan butorozott 3 ablakos utcai szoba fűdőszoba s esetleg zongorahasználattal a David-utcában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6830—10

A Kerepesi-úton egy kényelmes 3-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

Útczai butorozott szoba, kétablakos, a dohány-utczában, második emeleten, előszobával, lépcsőházzal különbejáratú, olcsón kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6920—10

KIADÓ LAKÁSOK.

A Népszínház közelében egy szép földszinti lakás, mely áll 3 utczai, 1 udvari, előszoba, konyha és fűdőszobából, olcsón kiadó. Szives megkereséseket a kiadóhivatal továbbít „Uri lakás” jelige alatt. 7210—13

HITEL—PÉNZ.

Ki adna 3000 frtot kölcsön biztos állásu uriembernek, havonkénti részletfizetés mellett. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek „Biztosan” jelige alatt. 7196—14

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egylofti helyiségnek, vivőteremnek, megánikolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségaért vegyen 30 krért Réthy-féle Pemotefü-czukorkát. 1537—18

Két intelligens fiatal ember ebédkosztót, esetleg vacsorát is keres egy intelligens családnál a Maria-Terézia kaszánya közvetlen szomszédságában. Szives megkereséseket az ár megjelölésével kérnek a kiadóhivatalba „Rélem” jelige alatt. 7150—19

Úrasági lakás kerestetik a körutak valamelyikén, mely 5—6 szobából és hozzátartozó mellék-helyiségekből és lehetőleg 2 előszobából álljon. A lakás az I. emeleten legyen. Részletes ajánlatok a kiadóba kéretnek „Földbirtokos” czimem. 7162—18

ÉN Csillag Anna

az én 185 cm. óriási hosszú Loreley-hajammal, amelyet én az általam feltalált kenőcs 14 havi használata folytán nyertem s a mely a leghirnevesebb orvosi szaktekintélyek által, mint az egyedüli eszköz van elismerve a haj ki nem hullása, a haj megnövesének előmozdítása és a hajhagymák megerősödésére; ez az uraknál teljes és erős szakállnöveszt eszközöl s már rövid használat után ugy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teljességet kölcsönöz és megóvja ezeket a korai szürkületől a legmagasabb korig.

Egy tégely ára 1.—, 2.—, 3.—, 5.— frt. Postai szétküldés naponta a világ minden részébe a pénz előleges beküldése, vagy utánvét mellett a gyári raktárból

Csillag Anna

Bécs, I., Seilergasse 7. sz.

SZERELEM NÉLKÜL.

Francia regény.

(38)

Írta: PIERRE DAX.

Lucienne fellélegzett, letette a tollat, majd ismét folytatta az írást azzal a benső megelégedéssel, mely főnem nőiségéből fakadt.

Minthogy tilalmam által nem szeretném megakadályozni önt ez ingatlan megvásárlásában, mely önre nézve esetleg jó üzlet lehet és minthogy azt is kell hinnem, hogy az ön feljegyzései nem elég pontosak: azért, de csakis azért megengedem önnek, hogy a vételt megelőző napon újból felkereshessen. Ön szives lesz látogatása napját tudtomra adni, hogy megvárhassam; de egyszersmind szives lesz magának e napig folyton ismételnem, hogy sem tekintettel, sem mozdulattal, sem szóval nem szabad magát elárulnia, vagy utalnia a levelekre, melyeket váltottunk.

Ferata Célia. 9

Ez a levél mélyen lesújtotta Juleset. Egy pillanatig sem kételkedett abban, hogy szavait, mik lelkéből fakadtak, Lucienne meg nem érti.

Újra és újra elolvasta a levelet. Szinte örültette tette minden egyes szó.

Mint valami árny lebegett előtte Lucienne alakja és nem tudott szabadulni emléktől.

Hiába akart parancsolni érzelmeinek, mert minél inkább erőlködött azon, hogy a vihart, mely belsejében dult, csillapítsa, annál inkább nőtt szenvedélye. S azzal, hogy feltette magában, hogy nem gondol többet Lucienne-re, csak ismét gondolt rá. Nem, lehetetlen feladnia a reményességét azért, mert egyszer elutasított.

De hát a kastély megvétele? Micsoda színben tűnnek fel ő Lucienne szemeiben, ha megtudná, hogy az csak ürügy volt?

Gondatlanul ment bele ebbe a kalandba s szenvedély nélkül, feltűzelve a hűségét, hogy vállalkozik arra, amit más megtenni nem mert; és ime, mikor meglátta Lucienne-t, halotta szavainak lágy zenéjét, fogva volt...

Önszeretete ismét felülkerekedett.

Megvásárolna a kastélyt kétszeres, háromszoros árért is, csak hogy ne tűnjék fel rossz színben Lucienne előtt.

A következő napokat azzal töltötte el, hogy látogatásokat tett az alkuszoknál és a kastély tulajdonosánál a vétel miatt. Az utóbbi nagyon hidegen fogadta Juleset, mert eszé ágában sem volt eladni a kastélyt. A fiatal ember azonban nem tárgyal és stoikus nyugalommal türt el minden sértést, csak hogy célját elérje. Újra meg újra fölkereste a tulajdonost, aki végül azt hitte, hogy valami különkezelést vagy boldogulást van dolga s úgy gondolkodott, hogy miért ne kapjon ez alkalmon, mely módot nyújt neki a fiatal ember azeszélyének kiaknázására.

A kastély tehát eladásra került Lucienne legnagyobb meglepetésére, melyet a tulajdonos előrelátott.

A tárgyalások és a hivatalos eljárás hozzávalmas volt, ami azonban nem csillapította Jules szenvedélyét, sőt ellenkezőleg, még növelte. Folyton terveket szőtt. Feltette magában, hogy a fő felüli oldalon erkélyt építtet az „ő” számára, hogy befásítja a kastélyba vezető utat, nehogy nagyon ki legyen téve a kíváncsiak tekinteteinek és új kerítéssel véteji körül a kertet saját költségén. A fasorok nagyon ritkák, majd beülteti őket.

Semmisen fogja őt ebben akadályozni.

Mint afele rajongó szerelmes, minden este csónakra száll és a kastély mellé evez. Folyton a kastély körül fog tartózkodni, csak hogy Lucienne-t megpillanthassa. Csak a bántaké és kitartóké a siker.

Az átadás napját meghatározták és Jules értesítette róla Lucienne-t. Valóban azt remélte-e Lucienne, hogy az idő megnyugtatja a szerelmes lovagot? Az asszonyi szív annyira tele van ellenmondásokkal, hogy dacára szándékának, mikkel a Svájcban megtelepedett, jogos a kérdés, vajjon nem él-e benne a titkos vágy, hogy újra megtalálja a

kapcsot a világgal, vagy legalább, hogy még egy forróbb levelet kapjon, mint az első volt.

Bármint legyen is, cselekedetei nem árulták el benső gondolatait. S amikor megkapta a Jules értesítését, akkor sem nézte gyakrabban a Saint-Prex felől vezető utat, mint rendszeren. Feltette magában, hogy nyugodtan, hidegen fog viselkedni, úgy, hogy még a legóvatosabb megfigyelőnek sem szabad észrevennie, hogy a férfi, akit fogad, gondolatainak tárgya.

Sarcoet Jules eljött.

Egy szót sem szólt, mely Lucienne-t nyugtalaníthatta volna, azonban minden mozdulata elárulta boldogtalanságát, mi a fiatal asszony figyelmét nem kerülte ki. Lucienne felszólította, hogy tekintse meg a kastélyhoz tartozó ama részeket, miket még nem látott.

— Felesleges, asszonyom. Ne pocsékoljuk e drága időt. Hiszen minden jó állapotban van, mint mondá, s ez elég nekem, sőt több, mint a legfőbb bíró ítélete.

— Azt hiszi, hogy a kastély megéri magas árát?

— Én nem tudom, de annyi bizonyos, hogy bármely áron is megszereztem volna.

— Ez gyermekeség öntől, uram, amit nem is szabad hangsúlyoznia.

— Oh nem törődöm én azzal! Ön egy tilalommal sujtott engem és én azt elfogadtam. S amint hogy ma szerencsém van itt lehetni, úgy holnap este be fogom ön előtt bizonyítani, hogy nem vagyok keményszívű házigazda.

— Ah! ne holnap, szólt Lucienne, meg-hökkenve vendége felbuzdulásán.

— Tehát holnapután.

Lucienne nem felelt.

E hallgatás, melyet néma beleegyezésnek vett, megindította Juleset, ki néhány pillanatig szóhoz sem tudott jutni. Aztán féltve, hogy Lucienne egy szót szólhatna még, mely minden reményességét romba dörthetné, hirtelen felkelt.

Célia egy lépést tett előre, mialatt Jules lehajolt, hogy a kastély magával hozott tervrajzát felemelje. Mikor felegyenesedett, közel állt a fiatal asszony mellett s oly áthatóan nézett rá, hogy az lesütötte szemeit.

— A viszontlátásra, asszonyom.

— Isten önnel, uram.

Jules kezét nyújtott. Lucienne gépiesen tette ujjait a feléje nyújtott kézbe.

Sarcoet elérte célját. Bejárt a kastélyba egyszer, kétszer, sokszor. Lucienne sem hívta, sem vissza nem utasította: engedte cselekedni kedve szerint.

Egész Saint-Prex beszélt az új tulajdonosról. Némelyek, akik látták, hogy Jules naponta bejár a kastélyba ugyanabban az időben, neveit a natal tulajdonoson, aki nem telik be új birtoka nézésébe. Mások mindenfelét suttogták: „hogy a befásítás, az a sok átalakítás nem egyedül vonzzák Juleset a kastélyhoz.”

Ez majdnem egy hónapig tartott.

Lucienne megszokta, hogy úgy fogadja. Juleset, mint ahogy egy barátot fogadni szokás. Nem ismert senkit Saint-Prexben; de lassankint Sarcoet beszédéből megismerte szomszédait, tudta hogy ki lakik „jobbról a sárga házban” az „arany csemetyüs házban”, az „erkélyes házban” és akarata ellenére is érdeklődni kezdett.

Úgy látszott, hogy új életet kezd.

Az emberek kevesebbet suttogtak, azonban még mindig kövel dobták.

„Valami bájos kalandornő ez, ki orránál fogva vezeti Sarcoet-t és jól mulat rajta, oly kötelekekkel lánczolva őt magához, melyek annál veszélyesebbek, mert ez az asszony jó előre gondoskodik arról, hogy akkor bontsa föl őket, mikor neki tetszik.”

A kastély csakhamar beszéd tárgya lett.

Még a gyermekek is, akik felfogták a jelenlétükben odavetett kifejezéseket, valami titokzatos lénynek tartották a „kastély hölgyét”, valami mesebeli alaknak, mely a gyermekmesékben fordul elő.

Folytatás követhet.

Most

Jelent meg

a Könyves Kálmán Magyar Irodalmi és Könyvkereskedési r.-t. kiadásában (VIII., Kerepesi-ut 17.)

Margitay Tihamér-nak

két legsikerültebb genre-képe

Az első beteg

és

A vesztett játszma

Ez a két remek kivitelű színnyomatu kép 10¹/₂ cm. széles aranyozott keretben havi

részletfizetésre

is kapható.

A képek nagysága passe-partoutval 7¹/₂ centiméter.

A sajtó nyilatkozata a képekről:

Igazán becsületére válnak a Könyves Kálmán-nak. A képek a legszebb reprodukciók közül valók, melyek valaha Magyarországon forgalomba kerültek.

ORSZÁGOS HIRLAP.

Margitay Tihamér-nak, a népszerű művészek az *Első Beteg* és a *Vesztett Játszma* című festményének reprodukciója a modern reprodukáló művészet és technikai vívmányával elkészítve oly kitűnően sikerült, hogy alig lehet az eredetitől megkülönböztetni.

Budapesti Hirlap.

E remek képek jóval olcsóbbak, a hasonló nagyságu külföldi reprodukcióknál, amelyek sem színek élénkségével, sem pedig az eredetthez való hűségükkel nem versenyezhetnek.

Esti Újság

A modern reprodukáló művészet meglepő hűséggel adta vissza az eredeti festményeket.

Budapesti Napló.

Az új reprodukált képek igazán művészi becsület, mesteri munka számba mennek és díszet a legegységesebb szalonnak is.

Magyarország.

Pompás képreprodukciók ezek, hatásukat olyan mint az eredetieké.

Magyar Hirlap

Aló lírott ezennel megrendeli az „Országos Hirlap” által a „Könyves Kálmán” magyar irodalmi és könyvkereskedési részvény-társaságtól, Budapest, VIII., Kerepesi-ut 17. sz. a következő képeket

a) utánvétellel

b) az alant jelzett havi részletek mellett.

Fizetendő Budapesten.

	Ár	Havi részlet
Margitay: Az első beteg. Passe-partout-val, 10 ¹ / ₂ cm. széles, aranyozott keretben	18.50	1.—
A vesztett játszma. Passe-partout-val, 10 ¹ / ₂ cm. széles aranyozott keretben	18.50	1.—
Összesen	frt	krért,
	189	hó-tól

kezdődőleg Budapesten havonként fizetendő frt kros részletfizetések kötelezettsége mellett. A részletfizetések be nem tartása esetén az értesítők a társaság az esedékes összeget postai megbízás útján, a postaköltség hozzászámítása mellett, beszédni. A postai megbízás be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a képek teljes vételára esedékessé válik. Az első részlet a szállításkor utánveendő.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

Ezen rendelőlapon levelezőlapra ragasztandó vagy bontékba teendő és az „Országos Hirlap” címére küldendő.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmi a művelt közönség számára.

ALDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIER IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

2500 szöveggéppel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 térképpel, 8500 szövegoldallal.

Megjelenik tizenkét kötetben fementes papíron.

Egy-egy kötet ára rendkívül díszes félbörkötésben, bőrháttal és vászontáblával 8 forint.

A Nagy Képes Világtörténet az első nagy világtörténeti mű magyar nyelven.

Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás. A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez. Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése. Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik. Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy minden műveltnak tanácsadója, minden háznak ékessége legyen.

Tudományos és ismeretterjesztő irodalmunk számos kisebb-nagyobb és részben érdemes világtörténeti művének az a fő és végső hibája, hogy idegen művek átdolgozásai lévén, nincs meg bennük a magyar szempont és hiányzik belőlük a magyar nemzet helyének megjelölése a világ történetében.

A jelen nagy vállalkozás legfőbb érdeme az a cél, hogy a mű írói az emberiség életét magyar lélek szerint szemlélik, és nemzetünket attól fogva, hogy a történet színterén megjelent, állandóan bebehelyezik az általános történelembe, szüntelenül keresvén mind az eszmefejlődés, mind az oknyomozás, mind az események, mind a művelődés tekintetében azokat a szájakat, melyek a magyarságot az idegen népekhez, az idegen népeket a magyarsághoz fűzik.

E vezérlő gondolattal alkották meg e művet annak tudós írói. A részletekben a mai kutatás egész összességét adván. A munka terjedelme lehetővé tette, hogy ez a nagy magyar világtörténet felölelje a teljes történettudományt, úgy, hogy az olvasó valóban megtalálja benne mindent, a mit a jelen történetírása adhat. E munka anyag tekintetében is többet ad, mint a külföldi hasonló művek.

A vállalkozás nagy arányához teljesen méltó a mű alakja. Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

A Nagy Képes Világtörténet kizárólag egykorú korhű ábrázolatokat közöl. Képes mellékletei, térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és

írásmásolatokkal egy olyan kicsinyített történelmi múzeumot nyújtanak az előfizetőnek, amint a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai múzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, s az egésznek művészi értéket adnak.

A „Nagy Képes Világtörténet”-et

havi 1 forint 50 kros
részletek mellett

szállítjuk mindazoknak, kiknek nálunk részletszámlájuk van, vagy akikkel ily irányban megállapodunk.

Megszerezhető tehát:

- Kötetenként 8 forintnyi utánvétellel,
- Havi 1 forint 50 kroszáró részletfizetésre.
- Előfizetés útján 10 füzetre 3 forinttal.

A részletek befizetése postabankárkönyvtári cheque-lapok útján történik.

Tájékoztató prospektust ingyen és bérmentve küld a mű kiadóhivatala, Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.

Előfizető-gyűjtőknek 12 rendelés után szívesen szolgálunk a teljes munka egy tiszteletpéldányával.

Kérjük ezen rendelésbáránt levágni, és az ORSZÁGOS HIRLAP kiadóhivatalához aláírva beérkezni.

Rendelő lap.

RÉVAI TESTVÉREK Irodalmi Intézet Részvénytársaságnak
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

A megküldött előrajz alapján megrendelem a t. Társaságtól a

Nagy Képes Világtörténet

az. művet mintegy 2500 szövegillusztrációval, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal, 50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal, 12 kötetben félbörkötésben 96 forintért a teljes mű átvételének kötelezettségével

a) és kérem az egyes köteteknek megjelenésük után 8 forint utánvétellel való bérmentes megküldését;

b) havi 1 forint 50 kros részletfizetésre, mely havi részleteket a rendelés keltétől kezdve mindaddig kötelezem magamat a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztárába lefizetni, míg a mű teljes vételára törlesztve nincs.

A részletek be nem tartása esetén a cég jogosítva van az esedékes összegeket a postaköltség hozzászámításával postai megbízással beszedni, melynek be nem váltása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a mű egész vételára esedékessé válik.

Hely és kelte:

Név és állás: _____ (O. H.)